

Sex-arbeidernes skjulte verden

Dagbladet

Caroline Drefvelin, Ola Strømman,
Øistein Norum Monsen,
Siri Gedde-Dahl og Vegard Krüger
Dagbladet

Metoderapport
Data-SKUP 2022

Disse leverer rapporten:

Journalister/research: Caroline Drefvelin, Ola Strømman, Øistein Norum Monsen, Siri Gedde-Dahl og Vegard Krüger.

Disse har bidratt:

John Terje Pedersen (foto) og Bjørn Langsem (foto)

Forsidefoto/-illustrasjon:

Øistein Norum Monsen/Lina Grenaker

Oslo, 4. september 2023

Kontakt: Caroline Drefvelin, Dagbladet, cdr@dagbladet.no, mobil: 977 36 758

Innhold

1 Innledning.....	1
2 Dagbladet har avslørt at.....	1
3 Slik begynte det – problemstillingen tar form.....	1
4 Tidsbruk og organisering	2
5 Metode – bygge et datasett.....	2
5.1 Nedlastingen av sex-annonsene.....	2
6 Metode - systematisering og analyse av datasett	3
6.1 Finne telefoneiere	3
6.2 «Vaske» navnene.....	3
6.3 Finne koblinger gjennom adresser	4
6.4 Finne koblinger gjennom nummerserie.....	4
6.5 Spore telefonbytter	4
6.6 Tekst-sammenligning	4
6.7 Finne reisemønstre	5
6.8 Gjennombruddet: Nettverkskartene	5
6.9 Avgrensning	5
6.10 Personkartlegging	6
6.11 Lola-nettverket: Kontaktet sex-annonsene.....	6
6.12 Oslo-nettverket: Spaning og konfrontasjon.....	7
7 Metode - avdekke ID-tyveri og spore telefonene.....	7
7.1 Teste teleoperatørens sikkerhet	7
7.2 Overta kontrollen over sex-telefonene	7
7.3 Spore sex-telefonene til Russland	8
8 Muntlige kilder.....	8
9 Spesielle erfaringer og motstand	8
9.1 Teknisk vanskelig.....	8
9.2 Falsk info	8
9.3 Ingen vil snakke	8
9.4 Sporene stopper opp	9
10 Etikk og sikkerhet.....	9
10.1 Kvinnenes sikkerhet	9
10.2 Falsk identitet	9
10.3 Anonymiserte adresser og sladding.....	10
10.4 Betaling for intervju	10
10.5 Egen sikkerhet	10
11 Konsekvenser	10
Vedlegg: Illustrasjoner	11
Vedlegg: Oversikt over publiserte artikler	13

1 Innledning

- Dette er ikke noe jeg er stolt av. Jeg skammer meg. Hodet mitt er ødelagt. Det samme er hjertet mitt. Jeg har aldri likt å gjøre dette. Jeg gjør det for penger.

Det sier østeuropeiske Roze (24) om å selge sex i Norge, da Dagbladet møter henne i Oslo høsten 2022. Hun jobber for seg selv som *uavhengig* eskorte, sier hun. Men det er det svært mange som ikke gjør: Gjennom dette prosjektet har Dagbladet dokumentert hvordan organiserte kriminelle nettverk selger unge kvinner over hele Norge.

Norske politikere har bestemt at det er lov å selge sex. Man skal ikke straffes for det som i mange tilfeller kan bunne i fattigdom og desperasjon. Derimot skal man straffes for å utnytte denne desperasjonen. Både sex-kjøp og hallik-virksomhet er forbudt.

Vi har dokumentert at dette likevel får lov til å blomstre, mens politiet i svært liten grad griper inn. Denne rapporten vil beskrive hvordan vi brukte sex-annonser fra Norges største sex-nettsted til å kartlegge ti hallik-nettverk, samt jakten på bakfolkene.

2 Dagbladet har avslørt at

- Organiserte kriminelle nettverk selger unge kvinner over hele Norge. Nesten ingen blir tatt.
- Dagbladet har funnet [ti konkrete hallik-nettverk](#), som styrer hundrevis av utenlandske kvinner i prostitusjon i Norge.
- Politiledelsen og riksadvokaten prioriterer i [svært liten grad å straffeforfølge](#) hallik-nettverk.
- Internasjonale bakfolk [rekrutterer østeuropeiske kvinner](#) til prostitusjons-turer fra by til by i Norge, og tar halvparten av det kvinnene tjener.
- Deler av sex-salget i Norge [styres trolig fra Russland](#). Nettverkene opererer over hele Europa.
- Etterspørsel etter [kjøp av sex er omfattende](#). Over 1000 norske nummer, hentet ut fra loggen til 26 telefoner over en periode på tre måneder, kan knyttes til kjøp av sex.
- Sexkjøpsloven, som blant annet ble innført for å bekjempe menneskehandel, [brukes nesten ikke](#) i Norge.
- Kriminelle [driver ID-tyveri](#) og oppretter mobilabonnenter på det som ser ut til å være intetanende personer, som ledd i å skjule hvem står bak hallik-virksomheten.
- Det er [enkelt å opprette mobilabonnenter](#) i en annens navn uten ID-papirer.
- Flere utleiere [leide ut til sex-salg](#) - noe som regnes som hallik-virksomhet og er straffbart.

3 Slik begynte det – problemstillingen tar form

Gjennom en innledende researchfase, der vi blant annet snakket med kvinner som prostituerer seg, bistandsadvokater for menneskehandel-ofre, frivillige organisasjoner og politiet, formulerte vi følgende hypoteser:

- Det finnes nettverk av kriminelle som utnytter prostituerte i Norge.
- De kriminelle nettverkene utnytter flyktnings situasjonen. Ukrainske kvinner blir ofre.
- Bakmenn slipper unna – blir ikke dømt.
- Hallik-virksomhet er ulovlig i Norge, men blir ikke prioritert i politiet.
- Sexkjøpsloven fungerer ikke/brukes ikke mot menneskehandel.
- Sex-annonser kan lede oss til noen av dem som står bak.

Dokumentasjonen av kriminelle nettverk ble etter hvert det bærende i prosjektet.

Underveis ble det klart at politiet hadde innledet to større hallik-etterforskninger, som vi også omtalte bredt. Samtidig går det klart fram av vårt prosjekt at det finnes mange flere hallik-nettverk, og at de er svært aktive. Det er veldig få domfellelser for hallik-virksomhet i Norge, og enda færre for menneskehandel. Politiet prioriterer heller ikke å ta sexkjøpere.

Vi fikk også en tilleggsproblemstilling, nemlig ID-svindel i sex-annonser.

4 Tidsbruk og organisering

Journalist Caroline Drefvelin og utvikler Ola Strømman begynte å jobbe med prosjektet våren 2022, og Siri Gedde-Dahl har jobbet med det ved siden av å være gravesjef.

Gjennom tre måneder (fra juni til slutten av august) ble datamaterialet lastet ned. September gikk med til analyse av datasettet. Fra oktober fikk vi prosjektstøtte av Fritt Ord. Da kunne vi utvide teamet med journalist Øistein Norum Monsen. Vi fikk fra dette tidspunktet også med oss Vegard Krüger som videojournalist.

Alt arbeidet ble lagret på en felles disk.

5 Metode – bygge et datasett

I Norge finnes et stort nettsted som har nærmest monopol på sex-annonser for utenlandske prostituerte i Norge, Realescort.eu. Vi hadde en hypotese om at informasjonen her kunne lede oss til bakfolk.

På Realescort ligger det daglig rundt 900 annonser for kvinner i Norge ute, hvorav de aller fleste er utenlandske kvinner. Et svært lite antall er menn og transkjønnede. Vi valgte bare å laste ned kvinnes annonser.

På nettsiden finnes bilder og detaljert informasjon om de prostituerte: Alt fra hvilken nasjonalitet de har, til bryststørrelse, priser, hvilke seksuelle tjenester de tilbyr, stedet de er og et telefonnummer de kan kontaktes på.

Telefonnumrene skulle senere vise seg å bli nøkkelen til å finne hallik-nettverkene.

5.1 Nedlastingen av sex-annonsene

I begynnelsen av juni 2022 begynte vi å laste ned sex-annonsene systematisk. To tredeler av annonsene på Realescort.eu retter seg mot Norge. Vi gjennomførte 24 nedlastinger.

Utvikler Ola Strømman laget et script i programmeringsspråket Python, som hentet ned annonsene. Ingen nettsteder er like, så det ble laget et program spesielt for formålet.

Realescort hadde lagt på noen enkle sperrer for å hindre aktiviteten vår. En av sperrene er at Realescorts nettside sporer nettleseren til brukeren med en cookie/informasjonskapsel. Den vil undersøke om brukeren er en «normal» bruker, eller et dataprogram. For å utgi oss for å være en normal bruker, gikk scriptet alltid via forsiden og lagret alle cookies, slik som er forventet fra en vanlig brukers nettleser.

En annen sikkerhetsmekanisme er at en nettleser sperres ute om den bombarderer Realescort med forespørsler. Vårt script sørget for at det ble noen korte tilfeldige pauser, og at den stadig utga seg for å være forskjellige nettlesere (Chrome, Firefox osv.). På denne måten omgikk vi sperrene og kunne laste ned dataene.

I begynnelsen av september skrudde Realescort til sperrene, slik at det i dag ikke er så lett tilgang til dataene. Det er uvisst om det var som følge av at vi eller andre hadde stresset serverne mye en periode, eller om det var tilfeldig.

For å være sikre på at vi hadde full kontroll over hele datamaterialet, ble alle annonsesider og bilder lastet ned og lagret lokalt til disk.

Man kan naturligvis hente ut datagrunnlaget uten å lagre filer, men i begynnelsen var vi usikre på hva vi faktisk skulle hente ut av informasjon. Vi mente det da var viktig å lagre komplette annonser med bildemateriale og tekst. Dette viste seg å være fornuftig når det skulle kjøres tekstsammenligning, da beskrivelsene i første omgang ikke var hentet ut.

I tillegg kunne vi gå tilbake en bestemt annonse og se nøyaktig hvordan den så ut på en bestemt nedlastingsdato, vi hadde et øyeblikksbilde.

I slutten av august hadde vi lastet ned totalt lastet 21 200 annonser. Informasjonen som ble lastet ned, kunne da være den samme annonsen, men med for eksempel en endring i hvilken by kvinnen befant seg. Vi lastet ned nesten 3700 unike annonser – det vil si annonser med unike annonse-ID-er. Av dem er det 2242 unike, norske annonser som er lastet ned.

Det var analyser av dette datasettet som gjorde at vi kunne dokumentere ti hallik-nettverk som organiserer kvinner som selger sex i hele Norge.

6 Metode - systematisering og analyse av datasett

Målet var at datasettet selv skulle identifisere nettverk og koblinger på tvers av annonseoppføringene.

6.1 Finne telefoniere

I mange av sex-annonsene er telefonnumrene ikke fullstendige – flere sifre er erstattet med stjerner. For å få hele nummeret, må man manuelt trykke på det. Disse numrene fikk vi dermed ikke lastet ned fullt ut.

Totalt fant vi 870 åpne norske numre i de 2242 norske annonsene. Vi kan ikke anslå hvor stor andel av det norske markedet andel vi har kartlagt, men det er en betydelig del.

Ola kjørte deretter de åpne numrene automatisk opp mot telefonkatalogtjenester på nett, med et nytt Python-script. Slik fant vi ut at 235 av numrene var registrert på et navn i telefonkatalogen. De fleste av disse har også oppført en adresse. De andre telefonnumrene var ikke registrert med navn, men ble likevel nyttige.

Mange av navnene som var registrert på telefonnumrene, var mannsnavn. Enten måtte mennenes identitet være misbrukt – eller de var selv involvert i hallik-virksomhet.

Vi har så koblet datasettet sammen gjennom så mange som mulig av de følgende fellesnevnerne:

6.2 «Vaske» navnene

Med eller uten overlegg har abonnentens navn noen ganger blitt ført inn med forskjellige stavemåter. Vi måtte dermed se over navnene manuelt. Vi laget deretter en egen kolonne med navnene i samme form, for å kunne se koblinger.

6.3 Finne koblinger gjennom adresser

Flere telefonnumre var registrert på samme adresse, og det kunne bety at flere jobber eller bor sammen. Det kunne også bety, viste det seg, at den som hadde registrert nummeret hadde brukt en tilfeldig valgt adresse til mange numre.

Ved enkelte tilfeller har telefoneiers adresse vært veiledende i jakten på nettverk. Det kan dreie seg om opphopning av numre på samme adresse/naboadresser eller samme måte å registrere adresser på, for eksempel på kjøpesentre.

Men som hovedregel har vi brukt andre parametere enn adresser til å identifisere nettverk.

6.4 Finne koblinger gjennom nummerserie

Vi hadde en hypotese om at bakmenn kan ha opprettet flere mobilabonnement samtidig – og derfor har endt opp med numre som ligger tett opp mot hverandre i nummerserie.

Vi grupperte sammen nummere som var nærmere hverandre enn 100 i numerisk verdi.

Norge har i dag 20 millioner telefonnumre tilgjengelig for mobilbruk. Sannsynligheten for at to vilkårlige numre tilfeldigvis ligger nærme hverandre, vil på denne måten være ganske lav. De aller fleste norske telefoner brukes ikke til sex-salg. Når man da finner to numre som brukes til sex-salg, og som samtidig treffer på sannsynligheten over, kan vi anta at det er en kobling mellom telefonene.

Vi har koblet sammen alle telefonnumre i «serie» og opprettet 89 grupper av telefoner som høyst sannsynlig er handlet samtidig, og hvor samme person har opprettet abonnementene. Gruppene inneholder 227 unike telefonnumre.

Slik kunne vi også koble numre som ikke var registrert på navn.

6.5 Spore telefonbytter

Vi la merke til hvordan noen sex-annonser stadig byttet telefonnummer. En annonse, som gikk under navnet «Melissa Dream», hadde for eksempel syv forskjellige telefonnumre på reisen fra Stavanger til Kristiansand, Bergen, Drammen og Lillestrøm. Telefonnumrene «Melissa Dream» brukte, var registrert på seks ulike navn.

Når samme annonse-ID byttet mellom ulike telefonnummer på denne måten, indikerte det et samarbeid i et nettverk.

Vi gjorde en egen automatisk kjøring som ga oversikt over hvor mange ulike telefonnumre en annonse hadde hatt. Dette ble senere viktig for å tegne kart over nettverkene.

6.6 Tekst-sammenligning

Vi så at mange av tekstene i annonsene gikk igjen. En teori vi hadde, var at likelydende tekst kunne peke på mulige koblinger og nettverk. Vi gjorde et omfattende arbeid med å sammenligne alle annonsetekstene med hverandre. Totalt ble det kjørt 13,5 millioner tekstsammenligninger. Vi prøvde ulike terskelverdier for hvor store variasjoner det kunne være i teksten, for at det skulle regnes som samme tekst.

Slik grupperte vi annonsene med likelydende tekster. Denne metoden ble dessverre for usikker til at vi brukte resultatene i det videre arbeidet: Selv om en annonsetekst kopieres til en ny annonse, betyr dette ikke nødvendigvis at det er et nettverk som kobler dem sammen. Enkelte tekster kopieres fra aktør til aktør, og en del av tekstene benyttes likelydende over hele Europa.

6.7 Finne reisemønstre

Noe vi også kan lese ut av datasettet, er reisemønsteret til de prostituerte. Av kapasitetshensyn la vi dette bort.

6.8 Gjennombruddet: Nettverkskartene

For at alle i prosjektet skulle kunne lese og stille spørsmål til datasettet, lagret Ola det i et stort Excel-ark.

Vi fikk dermed et Excel-ark med 21 166 rader, der navn, telefonnummer, adresse og annonse-id var det viktigste for oss.

Vi begynte å se mønstre, for eksempel navn som gikk igjen. Vi fant mange spor, men det var vanskelig å se helheten.

Det var da Ola kom opp med et nytt, viktig grep:

Alle koblinger burde kunne framstilles grafisk.

Kartleggingsverktøyet Xmind har gravegruppa brukt mye til å visualisere nettverk. Med datasettet vi nå hadde, burde det kunne lages automatiske nettverkskart. Alle linjer i Excel-arket ble først lest inn av Python, som igjen fulgte alle koblinger til nye annonser og visualiserte dem i Xmind.

Ola laget et skript i Python som begynte på én annonse og sjekket den med alle andre annonser for mulige koblinger. Scriptet sjekket disse koblingene:

- Navn
- Adresser
- Nummerserie
- Telefonbytte

Slik jobbet Python seg gjennom alle annonsene og sjekket dem mot hverandre, utover i syv ledd. Resultatet var 177 enkeltfiler som til sammen ga den komplette oversikten over alle koblinger. Disse ble gått gjennom manuelt.

Enkelte av disse filene inneholdt kanskje bare ett telefonnummer og en annonse eller to. Andre ga full klaff med flere titalls navn, adresser, annonser og telefonnumre som hadde koblinger til hverandre.

I nettverkskartene så vi plutselig at enkelte av telefonnumrene hadde byttet eier i løpet av de månedene vi hadde lastet ned annonser.

Datasettet hadde talt. Vi hadde fått en oversikt vi ikke hadde hatt mulighet til å lage selv.

Nettverkskartene ga oss en konkret, visuell fremstilling av hvordan alle nettverkene var koblet sammen.

6.9 Avgrensning

Vi innførte strenge kriterier for hva vi definerte som et nettverk. Det viktigste kriteriet for å knytte folk sammen i et nettverk, var at flere telefonnumre var brukt på samme annonse. I tillegg brukte vi navn, telefonnumre som var i serie, og i noen grad like adresser. Ut fra dette definerte vi ti hallik-nettverk som vi mente var sikre.

Stikkprøver etter at nedlastingen var opphørt, tydet helt klart på at vi ville ha funnet enda flere koblinger dersom nedlastingen hadde fortsatt over lengre tid.

Materialet vi satt på var likevel enormt. Vi valgte to av de hallik-nettverkene som sto bak flest sex-annonser i datasettet, og som vi etter hvert ga følgende navn: Lola-nettverket og Oslo-nettverket (se under).

Mens vi jobbet med prosjektet, viste det seg at Vest politidistrikt i september hadde gjennomført en landsdekkende aksjon som involverte et annet av nettverkene som vi hadde identifisert. Derfor skrev vi også om [dette nettverket](#), som hadde base på Vestlandet.

6.10 Personkartlegging

Vi hadde 235 navn på eiere av mobilnumre. Navnene utgjorde i mange nettverk «kjernen», og det vi kunne gå videre på. Vi drev omfattende og systematisk personsøk på personene som var registrert som telefoniere. Hvert nettverk fikk også sitt eget Excel-ark. Her førte vi inn det vi fant.

Etter hvert ble det også viktig å søke opp telefonnumrene igjen på Realescort, for å se om numrene fortsatt var aktive.

Vi søkte i sosiale medier (særlig Facebook og vk.com, en slags østeuropeisk versjon av Facebook), eiendomsregisteret, folkeregisteret, skattelistene, Brønnøysundregistrene og betalingstjenester som Retriever, Bizweb, og Pipl. Sistnevnte ga informasjon om flere personer bak telefonnumrene, som vi ikke fikk treff på i telefonkatalogen.

Et annet svært nyttig verktøy var den svenske betalingstjenesten Acta Publica, et unikt søkeverktøy som samler det meste av svensk offentlig informasjon.

Vi ønsket også å finne ut mer om kvinnene som solgte sex. Vi undersøkte om vi kunne finne igjen kvinnene i annonsene gjennom omvendte bildesøk ved hjelp av tjenesten Pimeyes. Dessverre var det få treff på sosiale medier eller andre nettsider som kunne indikere hvem kvinnene var.

Treffene gikk ofte til eskortesider i andre land i Europa. Noen ganger ledet det oss til nye bilder av de samme kvinnene. Andre ganger fikk vi opp de eksakt samme bildene. Dette kunne bety at kvinnene hadde reist rundt i Europa, eller rett og slett at bildene var stjålet fra andre nettsider – nok en indikasjon på at vi ikke kunne stole på all informasjonen vi fant på Realescort.

6.11 Lola-nettverket: Kontaktet sex-annonsene

Vi festet oss tidlig ved nettverket vi etter hvert døpte [«Lola-nettverket»](#). Gjennom tre måneder sto dette nettverket bak nesten 70 sex-annonser som kan knyttes til drøyt 50 telefonnumre, registrert på 20 navn. Kvinnene solgte sex over hele Norge – fra Kristiansand til Tromsø.

Vi ønsket både å se om vi kom til en såkalt «operatør» som svarte på vegne av kvinnene. Samtidig ønsket vi å finne konkrete adresser der de jobbet, og å møte dem – for slik kanskje å få intervjuet dem. En sex-annonse til en kvinne som vi omtaler som «Lola» fant vi først i Lillestrøm, deretter i Trondheim og til slutt i Stavanger. Da vi til slutt møtte henne i Stavanger, bekreftet hun at hun var ukrainsk, men ville ikke snakke med journalister.

Mange av sextelefonene i Lola-nettverket kunne knyttes til tre norske menn – i henholdsvis Skien, Kristiansand og i nærheten av Ski. Vi var åpne for at de både kunne være involvert i sex-annonsene – eller at de hadde fått sin identitet misbrukt.

Vi oppsøkte alle tre på de registrerte hjemmeadressene deres. Alle tre sa at deres ID var stjålet. Å møte dem var nøkkelen til å bygge tillit og få til et samarbeid der vi til slutt fikk innsyn i telefonloggene til sex-telefonene – se eget punkt.

6.12 Oslo-nettverket: Spaning og konfrontasjon

Vi festet oss også tidlig ved to bygningsarbeidere på Romerike, med mange mobilnumre i sex-annonser. Dette nettverket kalte vi «[Oslo-nettverket](#)» fordi alle kvinnene oppga å være i hovedstaden, og kontakten med prostituerte ledet til mange sentrale Oslo-adresser.

De to bygningsarbeiderne som telefonene var registrert på, var folkeregistret på ulike adresser på Romerike. Vi spanet på adressene, og fikk ved besøk bekreftet at det bodde østeuropeiske bygningsarbeidere her.

Den ene arbeideren var først imøtekommende, men snudde deretter tvert, og nektet enhver kontakt videre. Den andre fikk vi aldri kontakt med, tross nitid jakt.

7 Metode - avdekke ID-tyveri og spore telefonene

Arbeidet med «Lola-nettverket» førte oss inn i et nytt og uventet spor. Tre av mennene som sex-telefonene var registrert på, sa at deres identitet var misbrukt. Vi bestemte oss for å finne ut hvor lett det er å opprette et nummer i en annen persons navn.

7.1 Teste teleoperatørens sikkerhet

I tilfellet med de tre mennene var telefonnumrene registrert hos teleselskapet Mycall, som eies av Telia. Vi kjøpte selv kontantkort med nytt nummer hos denne operatøren og hos et annet teleselskap for å teste det ut. For å registrere et abonnement trengte vi kun å hente et sim-kort fra selskapet hos et av de mange utsalgsstedene. Vi kjøpte da kontantkort og ble ikke bedt om legitimasjon.

For å aktivere sim-kortet hos Mycall var det kun nødvendig å sende en sms med navn og tilhørende personnummer. Hos det andre teleselskapet gjorde vi det samme på operatørens nettsider. Ingen krevde noe legitimasjon, utover et personnummer og et navn som korresponderte. Dagbladets forsøk resulterte i et [overtredelsesgebyr til Telia](#).

Ifølge politiet er misbruk av ID i mobilabonnementer et gjentakende problem. Både i tilsvarende saker som omhandler hallik-paragrafen og menneskehandel, men også i vinnings- og narkotikasaker.

7.2 Overta kontrollen over sex-telefonene

Alle de tre mennene ønsket å avslutte abonnementene. Hvis man som offer for ID-tyveri sperrer telefonnumre, får man ikke innsyn i samtalelogger og andre detaljer tilknyttet nummeret.

Men Øistein hadde en idé om hvordan vi kunne overta kontrollen over numrene og få innsyn i loggene til sex-telefonene, før numrene ble stengt: Med tillatelse fra mennene som var ID-svindlet, bisto vi dem med å skaffe seg erstatnings-sim-kort for numrene som sto i deres navn. Nå hadde vi overtatt kontrollen over numrene som halliknettverkene brukte.

Dermed kunne vi få innsyn i fakturagrunnlaget til abonnementene til totalt 26 telefoner som hadde vært brukt til sex-salg.

Fakturaene viste all trafikk som påfører abonnementene kostnader. Dette inkluderte sms (utenlands og innenlands), utgående samtaler, samt inngående samtaler der telefonen er i

utlandet. De 26 telefonene viste trafikk til flere enn 1500 forskjellige telefonabonnementer, hvorav over 1000 var norske, som hadde kontaktet prostituerte

7.3 Spore sex-telefonene til Russland

Ola laget et nytt script der telefonnumrene i samtaleloggene ble kjørt opp mot telefonkataloger, for å finne ut hvem som hadde kontaktet sex-telefonene. Da fikk vi bortimot 150 navn. De fleste var med andre ord ikke oppført med navn i telefonkatalogen.

Samtalemønstrene viste ikke noe gjentakende kontakt som kunne indikere bakfolk. De fleste som kontaktet numrene, hadde det samme kontaktmønsteret, med noen få SMS-er og eventuelt en kort samtale. Det indikerte at de var sex-kunder.

Ved hjelp av loggene gjorde vi likevel et nytt og oppsiktsvekkende funn: At mange av telefonene ble operert fra Russland. Ni mobilnumre hadde det meste av faktureringshistorikken fra Russland. Ytterligere tre numre har en betalingshistorikk forenelig med Russland.

Ni av de 26 numrene var altså oppført med ringetid i Russland og/eller faktureringshistorikk fra samme land. Ytterligere tre numre har historikk fra utlandet. Det framgår ikke hvilket land, men satsene er forenlig med Russland.

For å verifisere funnene kontaktet vi kilder hos politiet, personer med god kjennskap til teleoperatørene og en teleoperatør. De bekreftet våre funn.

8 Muntlige kilder

Helt fra begynnelsen av prosjektet har vi vært i kontakt med en rekke kilder for å forstå sakskomplekset og teste hypotesene våre.

Blant kildene vi har hatt tett kontakt med, er flere uavhengige prostituerte, politikilder, kilder i kriminelle miljøer, bistandsadvokater, samt organisasjoner som jobber for prostituerte og menneskehandlofre.

9 Spesielle erfaringer og motstand

9.1 Teknisk vanskelig

Det var ikke «rett fram» å laste ned telefonnumre og koble dem sammen i nettverk. Ett av problemene var mange ufullstendige telefonnumre (som må klikkes på), som vi ikke kunne laste ned automatisk. Derfor kunne vi bare laste ned annonser der nummeret var gjengitt i sin helhet. I tillegg hentet vi ut en del numre manuelt.

Dette er en begrensning av materialet. Det er årsaken til at vi har understreket at de ti nettverkene vi har identifisert, bare er en del av markedet (Jfr. kap. 6.1)

9.2 Falsk info

Møter med prostituerte bekreftet at informasjon på Realescort.eu, kan være falsk. Dette gjør det generelt vanskelig å bruke Realescort som kilde.

Eksempelvis kunne vi ikke konkludere noe om andelen ukrainske kvinner over tid – dels fordi mange ikke oppga nasjonalitet, og dels fordi kvinnene kunne oppgi falsk nasjonalitet.

9.3 Ingen vil snakke

I dette prosjektet var det svært vanskelig å få noen til å «stå fram». Vi har gjort et omfattende arbeid for å komme i kontakt med kvinner for å få dem til å fortelle om nettverkene.

Verken kvinnene eller mulige bakmenn så seg tjent med å snakke. Selv de som trolig var uskyldige ofre for ID-tyveri, vegret seg for å stå fram.

9.4 Sporene stopper opp

Vi mener vi sto overfor to typer «bakfolk» i vårt materiale. Den ene gruppa er folk som trolig er utsatt for ID-tyveri, og dermed er uskyldig dratt inn i det hele. Kildene var troverdige, fordi de velvillig har samarbeidet med Dagbladet om å få innsyn i telefonlogger.

Det andre typen «bakfolk» er folk som faktisk har en rolle i hallik-nettverket. Politiets opprulling på Vestlandet, viser at en av de telefoneierne vi også satt med oversikt over, var siktet i saken.

Vår jakt på bygningsarbeiderne på Romerike med mange sextelefonnumre, smuldret opp. Vi vet ikke om de faktisk hadde noen rolle i hallik-nettverket. Men vi måtte, av kapasitetshensyn, oppgi jakten på dem. Og telefonnumrene deres fortsetter den dag i dag – ett år etter – å brukes i sexannonser.

10 Etikk og sikkerhet

Kvinner som styres av hallik-nettverkene er trolig i en svært sårbar situasjon. Vi ønsket å komme i kontakt med dem, men måtte på ikke sette dem i fare.

10.1 Kvinnenes sikkerhet

Gjentatte ganger ringte vi kvinner som var koblet til hallik-nettverkene, som journalister. Med unntak av én kvinne – som lot oss komme inn i det som viste seg å være et bordell på Grünerløkka – sa alle nei, eller svarte ikke.

For å komme i kontakt med dem, vurderte vi i en tidlig fase hvorvidt vi kunne leie et hotellrom og invitere kvinnen dit, under dekke av å være sex-kunde. Men Dagbladet kom fram til at det ville være feil å «lokke» dem inn i en slik situasjon. Kvinnene kunne føle at de måtte snakke med oss, mens vi ikke kunne vite hvilke konsekvenser det kunne ha for dem.

10.2 Falsk identitet

Istedenfor valgte vi en annen løsning, der vi med falsk identitet oppsøkte dem i deres miljø: Vi sendte sms eller ringte til numrene i annonsene, og oppga å være en sex-kunde som ville møtes.

Vi mener falsk identitet kunne brukes fordi vi ikke kunne komme i kontakt med kvinnene på annet vis eller å finne fram til adressene, og det dreide seg om organisert kriminalitet.

Da kvinnene åpnet døra, presenterte vi oss imidlertid straks som journalister som ville snakke med dem, og sa at det kunne være anonymt. Vi hadde også med et brev med denne informasjonen oversatt til flere språk.

Vi var bekymret for at kvinnene kunne oppleve represalier hvis de valgte å snakke med oss og dette ble oppdaget. Vi presset ingen til å snakke.

Ingen av kvinnene ønsket å la seg intervju. Men noen gikk med på å dele noe informasjon med oss. Slik kunne vi dokumentere noen få av de kvinnene som omtales i annonsene.

I arbeidet med artikkelen om bakfolk som rekrutterer kvinner til prostitusjon i Norge, brukte vi også falsk identitet: En ukrainsk kvinne utga seg for å være 20-årige «Oleksandra» og kontaktet «eskortebyråene». Vi mente at bakfolkene trolig ikke ville svare oss, hvis vi presenterte oss som journalister. Det var riktig, viste forsøk på kontakt i etterhånd.

10.3 Anonymiserte adresser og sladding

Vi fant også en rekke adresser med boliger som ble leid ut til sex-salg. Det regnes som hallik-virksomhet ifølge norsk lov, og er straffbart.

Vi gjennomførte likevel en høy grad av anonymisering, hovedsakelig for ikke å påføre kvinnene noe som kunne være skadelig for dem. Vi var i flere tilfeller også ukjent med om utleier visste om sex-salget.

10.4 Betaling for intervju

Betaling for intervju var et annet spørsmål. Vi kontaktet kvinnene i «arbeidstiden» deres, og de kunne miste inntekt. De som var tilknyttet nettverk, kunne også ha inntjeningskrav, og kunne få problemer. Dagbladet vurderte det slik at vi kunne betale kvinnene «going rate» for tiden deres. Vi endte kun med å betale én kvinne.

10.5 Egen sikkerhet

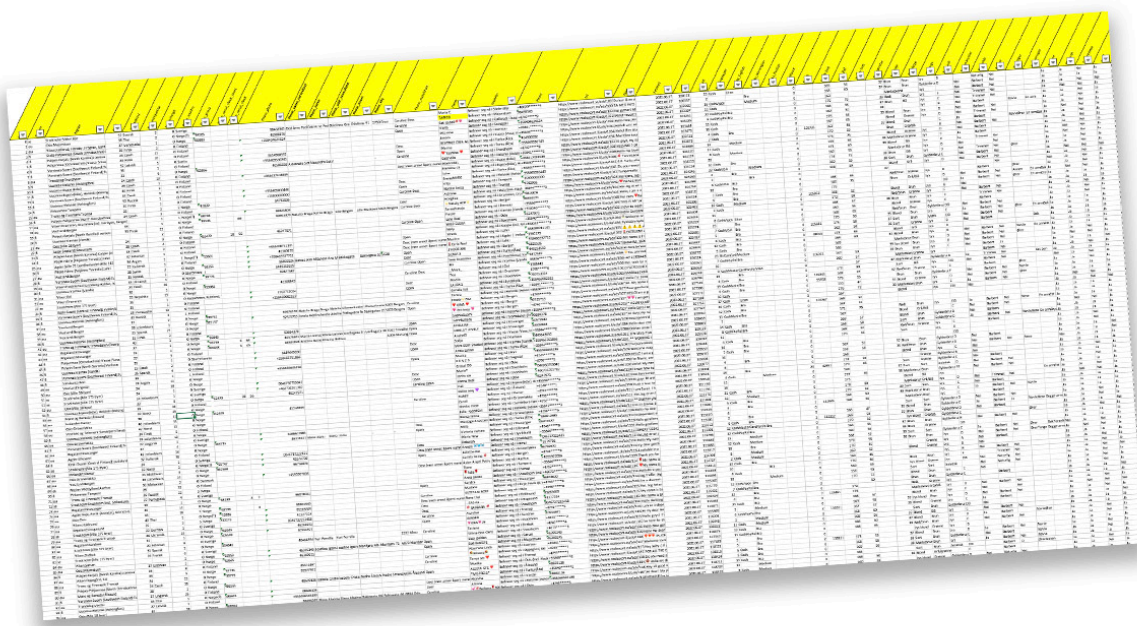
Vi gjorde videre løpende vurderinger rundt journalistenes sikkerhet. Da vi dro ut for å møte kvinnene, var vi to journalister som ringte på døra. Vi kunne ikke vite om det var halliker til stede. En hadde hele tiden mobilkontakt med en tredje journalist utenfor huset.

11 Konsekvenser

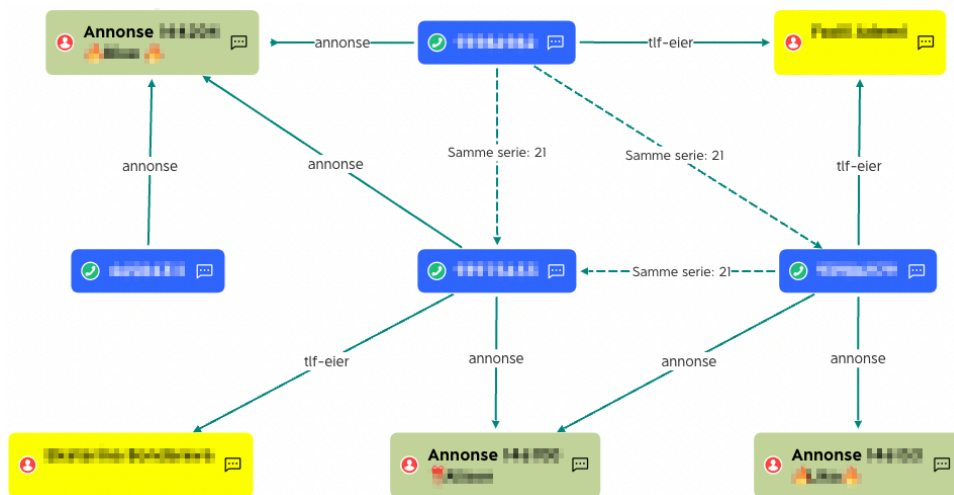
- Vi dokumentere at mye av prostitusjonen i Norge er organisert, altså kriminell aktivitet. Den foregår nokså åpenlyst. Unge kvinner fra fattige land utnyttes til dels grovt like for nesen på oss.
- Politietterforskere innrømmer selv at det ikke prioriteres å «ta ned» halliknettverk, selv om det angivelig ikke er vanskelig etterforskning.
- Politikere har engasjert seg i manglende hallik-etterforskning i Norge, og mener at manglende hallik-etterforskning også øker risikoen for menneskehandel
- Høyres stortingsrepresentant Ingunn Foss i justiskomiteen sier følgende om avsløringene: «Sakene Dagbladet har avdekket viser at det ikke gjøres nok på området for å bekjempe menneskehandel. Dette er svært alvorlig kriminalitet som fortjener økt politisk press og bedre verktøy.»
- Det er blant annet stilt skriftlig spørsmål fra Andreas Sjalg Unneland (SV) på Stortinget til justisministeren om hvordan hun jobber med dette.
- Tilsynsorganet Nasjonal kommunikasjonsmyndighet ga Telia/MyCall en bot etter Dagbladets avsløringer.

Vi mener at hallik-virksomheten og ID-misbruket er svært samfunns viktig å kunne dokumentere. Denne kunnskapen vil kunne prege samfunnsdebatten, holdninger til prostitusjon, etterspørselen, og de politiske prioriteringene knyttet til hallik-nettverk i tiden som kommer.

Vedlegg: Illustrasjoner

DATASETET: Alt av data ble lagret i Excel for enkelhets skyld. Alle i prosjektet skulle selv finne veien i et komplisert materiale.

Detalj fra et nettverk tegnet automatisk i Xmind. Grønn er annonse, blå er telefonnummer og gul er telefon-eier. Strekene viser på hvilken måte hvert element er koblet.

LOLA-NETTVERKET: Slik så et av nettverks-kartene ut. Rød: Navn. Hvite: Annonse med ID. Brune: Telefonnumre. Grønne: Adresser.

Vedlegg: Oversikt over publiserte artikler

12.12.2022	Halliker samarbeider i flere byer	http://db.no/78033142
12.12.2022	Hallik-siktet knyttes til Russland	http://db.no/78004989
13.12.2022	De skjulte sex-nettverkene	http://db.no/77976391
13.12.2022	Slik avslørte vi sex-nettverkene	http://db.no/77952836
17.12.2022	Leide ut til sex-salg: – Sjokkert	http://db.no/77991419
18.12.2022	– Ødelagt i hodet og hjertet	http://db.no/77924088
19.12.2022	Svenskene straffer sexkjøp hardere	http://db.no/78104090
22.12.2022	Misbrukt til sexsalg: – Herregud!	http://db.no/78064647
27.12.2022	Brukes rått i sexannonser	http://db.no/78076430
28.12.2022	Dagbladet avslører: Sexsalg styres trolig fra Russland	http://db.no/78147311
28.12.2022	– Ser alvorlig på saken	http://db.no/78104654
30.12.2022	Bakmennene bak «Bella»: Skjult Oslo-nettverk	http://db.no/78139496
31.12.2022	– Synd at de får operere i fred	http://db.no/78074248
05.01.2023	MENINGER Politiet vender ryggen til	http://db.no/78199524
06.01.2023	– Veldig bekymret	http://db.no/78068483
07.01.2023	Hardt ut mot justisministeren	http://db.no/78224706
08.01.2023	«Anna» flyktet – selger sex i Norge	http://db.no/78146124
14.01.2023	Lokker kvinner til sexsalg i Norge	http://db.no/78233594
15.01.2023	- ID-svindlere skal ha innsyn	http://db.no/78124326
28.04.2023	Telia varslet om bot etter Dagbladet-avsløring	http://db.no/79135357

BLANK SIDE

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

HALLIKER SAMARB

SEX-SALG: – Det skal ha foregått sex-salg fra leiligheter i Oslo, sier politiadvokat Jens Johannes Andenæs. Foto: Øistein Norum Monsen

SEX-ANNONSER: Opprullingen av det internasjonale nettverket av halliker begynte i Sverige. Foto: Politiet i Sverige

Flere hallik-nettverk som styrer sexsalg over hele Norge, settes i sammenheng av politiet.

BERGEN/OSLO (Dagbladet): Det siste året har norsk politi stått bak to svært omfattende etterforskninger mot det som ifølge politiet er internasjonale hallik-nettverk. De to sakene henger sammen, kan Dagbladet avsløre.

200 kvinner

I mars slo Oslo-politiet til mot det de mener er et ukrainsk nettverk av bakmenn, med forgreninger til hele Europa.

De slo til mot et bordell i en bygård midt i Oslo, der 200 østeuropeiske kvinner skal ha vært involvert i sexsalg.

Åtte personer er siktet for hallikvirksomhet i saken. Fire av dem er siktet også for menneskehandel. Noen av dem er dessuten siktet for organisert kriminalitet i henhold til mafiaparagrafen.

Seks av de åtte avviser straffskyld, mens to av dem ikke ønsker å kommentere saken, opplyser deres forsvarere.

Et halvt år seinere, i september, aksjonerte politiet i en landsomfattende koordinert aksjon mot 19 leiligheter knyttet til en utleier i Sandnes.

Koblet til leiligheter

Politiet fant prostituerte i 17 av 19 leiligheter som mannen leier ut. Den 47 år gamle Sandnes-mannen ble pågrepet og siktet etter hallikparagrafen. En ukrainsk kvinne sitter varetektsfengslet i samme sak, mistenkt for å ha hatt kontakt med sexarbeiderne og kunder.

Ingen av de to erkjenner straffskyld, opplyser deres forsvarere.

Nå kan Dagbladet vise at de to sakene er koblet: Prostituerte kvinner i Oslo-politiets sak, har disponert leiligheter som har vært utleid av Sandnes-mannen, ifølge politiet.

SVARTE PENGER: Politiet mener dette bildet dokumenterer en overlevering av kontanter fra sex-salget som pågikk i bordellet i Oslo. Foto: Politiet

CASH: Bakfolka tjente gode penger på prostitusjonsvirksomheten. Politiet mener hallikene skal ha fått femti prosent eller mer av inntektene fra sex-salg. Foto: Politiet

– Oslo-politiet gikk til aksjon 8. mars. Vår sak startet etter det. Men en del av dataene vi har, er i overlappende periode, sier etterforskningsleder Bjarte Schrøen i Vest politidistrikt.

Han ledet den landsomfattende aksjonen i september.

Opplysningene bekreftes av politiet i Oslo.

Internasjonale nettverk

Dagbladets egne undersøkelser viser i detalj hvordan nettverkene står bak sexannonser der de bytter telefonnummer, annonser og navn.

Omfanget er enda større enn det som går fram av poli-

tiets etterforskning: Avisa har funnet 10 hallik-nettverk som står bak sexsalg i hele Norge.

Nettverkene er internasjonale, og sporene kan følges til Europa, Ukraina, Russland og vårt naboland Sverige.

Det var svensk politi som først tipset om halliksakene som politiet i Norge etterforsker, da de så organiserte kriminelle sende hundrevis av østeuropeiske kvinner over grensa til Norge.

Dominobrikker

Svensk politi dyttet den første dominobrikken over ende i 2021, da de startet en tung etterforskning. Dagbladet har tilgang

på bevisene fra saken som fikk kodenavnet «Operasjon Odessa».

Spanere utga seg for å være sexkunder og oppsøkte østeuropeiske kvinner som reklamerte for sine tjenester på blant annet nettstedet Realescort. Nettstedet er blant de største aktørene for sexannonser i Skandinavia.

Flere av kvinnene fortalte til politiet at de reiser rundt i Europa og selger sex. Tyrkia, Kypros, Italia, Sverige og Norge dukket ofte opp i avhørene.

En 25 år gammel ukrainsk kvinne forteller til den svenske spaneren at familien hennes vet at hun selger sex, men de aksepterer det fordi familien har det veldig vanskelig.

Ifølge bevisene fra svensk politi, oppgir kvinnen at hun forsørger sin tre år gamle datter, mamma, pappa og to brødre.

Kvinnene oppgir at fattigdom er hovedårsaken til at de har valgt å selge sex.

Politiet mener de fleste av kvinnene tilhører et nettverk der telefoner, annonser og boliger det selges sex fra, betjenes av mafia. Organiserte kriminelle. Som sendte kvinnene videre til Norge.

Nødsamtalen

– He kills me. Please come.

Den korte nødsamtalen til oslopolitiet i midten av februar i år, satte i gang et ras av hendelser.

Politiaksjonen ble først omtalt av NRK.

Politiet sporet samtalen til et bordell i sentrum av Oslo. Spanere som jobbet med tipset fra Sverige, hadde holdt bygården under oppsikt en god stund og var på stedet da telefonen kom til politiets operasjonssentral.

De la to og to sammen og pågrep en person som forsøkte å flytte den ukrainske kvinnen som hadde ringt nødtelefonen, ut av Oslo.

Mannen ble siktet for legemsbeskadigelse. Samtidig innrømmet han å ha transportert prostituerte. Den første brikken hadde falt på plass, men det skulle gå tre uker til før politiets neste handling.

Den 8. mars aksjonerte politi mot bordellet. Bygården viste

seg å inneholde flere leiligheter og rom som ble brukt til et døgnåpent bordell.

En rekke personer ble pågrepet.

Feite pengebunker

– Politiet mistenker to personer, en mann og en kvinne som bakmenn i organisasjonen. Vi har grunn til å tro at de har organisert og hatt kontroll over hele denne virksomheten, helt fra rekruttering til daglig drift av de prostituerte i Norge, sier Jens Johannes Andenæs. Han er politiadvokat ved avdelingen for organisert kriminalitet i oslopolitiet. Avdelingen etterfor-

EIDER I FLERE BYER

SEX-ARBEIDERE: Politiet dokumenterte i vinter at østeuropeiske kvinner ble transportert til et bordell i Oslo. Foto: Politiet.

sker blant annet menneskehandelsaker.

Bilder fra beslaget viser feite pengebunker fra virksomheten til ekteparet, som framstår som bakmenn i politiets sak.

Arbeidsinnsatsen til anslagsvis 150–200 kvinner skal ha bidratt til at politiet kunne ta beslag i verdier for millioner av kroner i kontanter, aksjer, luksusgjenstander og eiendom.

Pengesporet til politiet peker mot utlandet, og norsk politi samarbeider med en rekke utenlandske politietater for å ta ned det politiet mener er den internasjonale banden.

Kvinner inn i landet. Penger ut.

Kort tid etter at oslopolitiet slo til, startet etterforskere i Bergen en skjult etterforskning mot utleieren fra Sandnes og kvinnen fra Ukraina.

Til tross for at store politiressurser brukes i flere politidistrikt, ser det ikke ut til at aktiviteten til hallik-nettverkene har minsket.

Politiadvokat Andenæs har ingen tro på at deres avsløringer vil ta knekken på den kyniske virksomheten til hallikene, som

tar opp til 50 prosent av inntektene til kvinnene. Før utgifter som husleie og livsopphold er betalt.

– At folk utnytter andre til å tjene penger på prostitusjon. Det fenomenet kommer vi nok til å fortsette å se, sier Andenæs.

Undersøkelser viser at han har rett i sin pessimisme.

Dagbladets har identifisert ti nettverk som tilrettelegger for salg av sex er aktive over hele

Norge. Om disse kan du lese mer i dagene som kommer.

Dette er bare ett av dem: I sommer lastet Dagbladet ned alle annonsene fra nettstedet Realescort.eu – det største nettstedet for sexannonser i Norge.

2242 sexannonser

I over tre måneder ble det logget og registrert 21 167 annonser. Totalt er 2242 unike norske annonser lastet ned og systematisert.

I annonsene finner man beskrivelse av den prostituerte, i hvilket område oppmøte kan avtales de nærmeste dagene, samt åpen eller lukket kontaktinformasjon.

Kvinnene flyttes rundt i landet fra by til by, fra leilighet til leilighet. Fra kunde til kunde.

Bordellet i Oslo finnes ikke lenger, men den organiserte hallikvirksomheten fortsetter.

• Prosjektet «Sex-arbeidernes skjulte verden» er støttet av Fritt Ord.

ØISTEIN NORUM MONSEN

onm@dagbladet.no

CAROLINE DREFFVELIN

caroline.dreffvelin@dagbladet.no

SIRI GEDDE-DAHL

sgd@dagbladet.no

OLA STRØMMAN

olast@dagbladet.no

VEGARD KRÜGER

vegard.kruger@db.no

«KVINNENE OPPGIR AT FATTIGDOM ER HOVED-ÅRSAKEN TIL AT DE HAR VALGT Å SELGE SEX.»

IFØLGE SVENSK POLITI

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

DE UKJENTE SEX

**1. BAK DENNE SEX-ANNONSEN
STÅR DET ET
HALLIK-NETTVERK.**

Info:

Befinner seg nå i Stavanger	
Alder	25
Høyde (cm)	168
Vekt (kg)	55
Hofter (cm)	
Skostørrelse	
Hårfarge	
Øyefarge	Rød/brun
Hudfarge	Brun
Brystmål	Lys
Silikon bryster	B
Kjønnehår	Nei
Røyker	Barbert
Nasjonalitet	Ukrainsk
Piercing	
Tatoveringer	

Tilbyr:

Eskorte	
Massasje	Ja
Strippeshow	Ja
Incall	Nei
Outcall (hjem)	Ja
Outcall (hotell)	Ja
Betalingstyper	Nei
Apple Pay, BitCoin, Cash, Mobile Pay, Vipps	

Priser:

30 min	1 time	90 min
<u>Incall</u>	<u>Incall</u>	<u>Incall</u>
1.500 NOK	2.000 NOK	3.000 NOK
<u>Cumshots</u>	<u>Outcall</u>	<u>Outcall</u>
1	2.500 NOK	3.500 NOK
	<u>Cumshots</u>	
	2	
2 timer		
<u>Incall</u>		
4.000 NOK		
<u>Outcall</u>		
4.500 NOK		

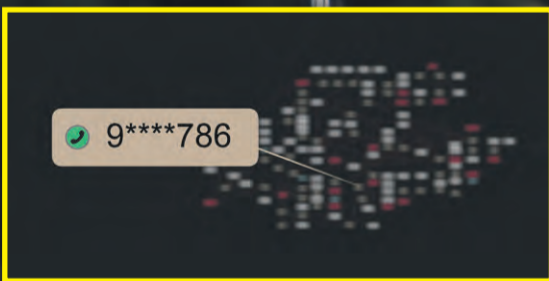
Annonsen ble bilde validert for 20 dager siden

Rapporter om denne annonsen bruker falske bilder!

En ung kvinne selger sex fra et anonymt bolighus i Stavanger. Kvinnen sier hun er ukrainsk og reiser alene. Men telefonnummeret hennes er tilknyttet et hallik-nettverk. Dagbladet har funnet hallik-nettverk som opererer over hele landet.

KV-**NETTVERKENE**

**2. DEN LEDER TIL ET BOLIGHUS I STAVANGER,
DER EN UNG KVINNE SELGER SEX.
HUN SIER HUN ER UKRAINSK.**

**3. TELEFONNUMMERET HENNES
ER TILKNYTTET ET HALLIK-NETTVERK.
DAGBLADET HAR FUNNET 10 HALLIK-NETTVERK.
DE OPERERER OVER HELE LANDET. DETTE ER ET AV DEM.**

REPORTASJE

CAROLINE DREFVELIN

caroline.drefvelin@db.no

ØISTEIN MONSEN

onm@db.no

SIRI GEDDE-DAHL

siri.dahl@db.no

OLA STRØMMAN

olast@db.no

Dagbladet har funnet omfattende hallikvirksomhet som styrer østeuropeiske kvinner. I alt har vi identifisert 10 hallik-nettverk. Etter det avisa kjenner til er politiet bare på sporet av ett av dem – i Bergen.

Vi har undersøkt hvordan sex-markedet er organisert – og hvor godt rustet Norge er til å stoppe utnyttelse av kvinner som prostituerer seg. Gjennom tre måneder lastet vi ned nesten 3700 unike sexannonser fra nettstedet Realescort og koblet dataene.

Eierne av Realescort, som formidler prostitusjonsansønsene, BLS Advertising, ønsker ikke å kommentere saken.

Et av de største nettverkene vi har funnet, organiserer kvinner som selger sex i byer fra Kristiansand til Tromsø.

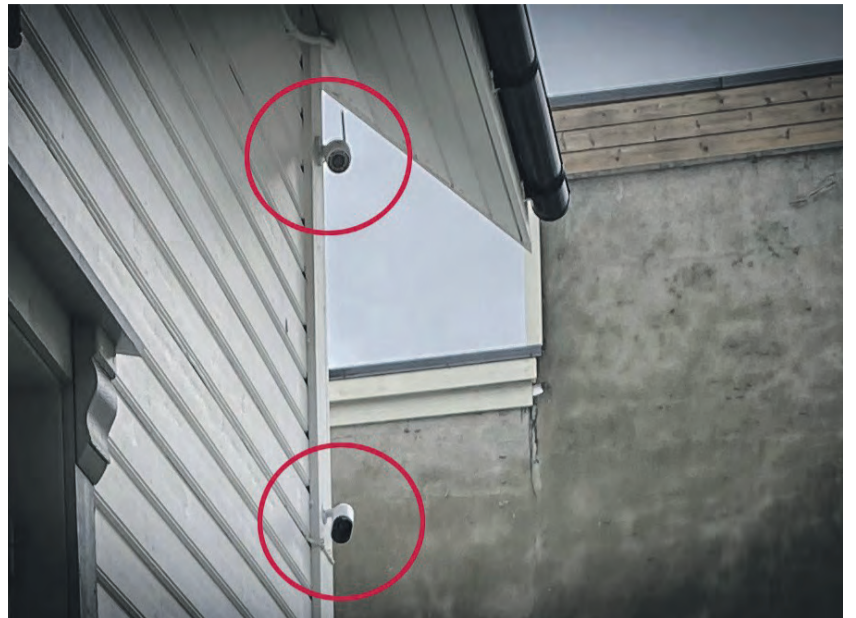
Gjennom tre måneder sto dette nettverket bak nesten 70 sexannonser som kan knyttes til drøyt 50 telefonnumre, registrert på 20 navn, viser Dagbladets undersøkelser. Vi kaller det «Lola-nettverket».

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

Hi ❤️ Hi15 min 1000
 30 min 1500
 60 min 2000
 90min 3000. 6h
 10000 ❤️ massage .pose 69.
 blowjob without a condom, sex,
 joint shower.cim+500 Owo+500
 Adress [redacted]
 Trondheim

PRISLISTA: Hvilke tjenester som utføres og hvor i Trondheim hun holder til.

OVERVÅKET: Over inngangsdøra peker to overvåkingskameraer ned på kvinnen og Dagbladets journalist. Kvinnen holder til i utleieleiligheten i andre etasje. Foto: Øistein Norum Monsen

→ KVINNEN I STAVANGER

Kvinnen som åpner døra i det hvite trehuset i Stavanger, er ung. Hun har langt, svart hår, og mørk eyeliner over øynene.

Kvinnen har akkurat sendt oss adressen til huset på SMS sammen med prislista for tjenestene hun selger. Nummeret til kvinnen fant Dagbladet på et nettsted der det annonseres for sex-tjenester i Norge.

Hun er 25 år gammel og fra Ukraina, ifølge nett-annonseren. Vi kaller henne «Lola».

Kvinnen lener seg inntil dørkarmen med hendene i lomma på den svarte joggebuxa, avventende. Det er en grå mandags formiddag i begynnelsen av november. Innfor døra i gangen, går en trapp opp til andre etasje, der hun holder til.

– Jeg jobber alene, uten hjelp fra andre, sier hun til Dagbladets journalist.

Men telefonnummeret vi har kontaktet henne på, tilhører et halliknettverk som organiserer sexsalg over hele Norge.

Huseieren i Stavanger bor på samme adresse, men sier han vet ikke hva som har foregått i utleieleiligheten. Han er informert om denne artikkelen og har godkjent bildebruken.

KARTLAGT

De tusenvis av annonsene Dagbladet har lastet ned, kommer fra det største nettstedet for sexannonser i Norge, Realescort. Det drives av et firma i Tyskland.

Daglig ligger rundt 900 sexannonser ute. På nettsida reklameres det med « eskorte og massasje ». Men annonsene levner ingen tvil: Det er sex for penger. Tjenestene listes opp: Fra «titty fuck» til fisting, bondage og blowjob uten kondom.

Alt om sex-selgeren kan være falskt. Men en ting må være reelt: Et telefonnummer som sexkunden kan ringe.

Omfanget av hallik-nettverkene kan være vanskelig å ta inn over seg ved første øyekast.

Derfor zoomer vi inn på denne sexannonseren fra Lillestrøm utenfor Oslo. Det er der sporet som fører til den mørkhårede kvinnen i Stavanger starter.

KVINNENE PÅ LILLESTRØM

Det er formiddagen 21. oktober, tre uker før møtet med den mørkhårede kvinnen i Stavanger. Dagbladets journalist sender en melding til en annonse for en ukrainsk kvinne på Lillestrøm:

«Lola» på 25 år. Nummeret er koblet til Lola-nettverket Dagbladet har funnet. Det står registrert på en Oslo-mann som har seks registrerte numre på Gule sider.

Numrene hans brukes stadig i nye annonser, i Kristiansund, Trondheim og Lillestrøm.

– Hi, are you free?

Flere ganger har vi kontaktet annonser i nettverket som journalister. Ingen har ønsket å snakke med oss. Nå kontakter vi dem uten å oppgi at vi er journalister – men vi vil si det så fort vi møtes.

En halvtime etter at vi har sendt meldingen til «Lola», plinger mobilen.

– Yes swety. Yes free

FAKTA

DETTE SIER LOVEN

- Å selge sex er lov i Norge, men det er forbudt å kjøpe det.
- Hallikvirksomhet er kriminelt – å rekruttere til, organisere eller utnytte andres prostitusjon.
- Hvis det i tillegg er bruk av vold, trusler, forledelse eller misbruk av en persons sårbare situasjon, er det menneskehandel.

Kilde: Store norske leksikon

Adressen i meldingen fører til et litt medtatt, hvitt bolighus. Det knatrer i grus i det bilen vår svinger opp foran huset.

På forsiden av huset er det ei dør som står litt på gløtt, og innenfor der er det igjen to dører. Vi banker på begge. Men ingen åpner.

Kanskje har de sett Dagbladets kvinnelige journalist, og skjønt at det ikke er et vanlig sexsalg. En nabo kommer forbi, vi spør om det bor noen ukrainske kvinner der.

– Det er to jenter som bor i første etasje av huset. De er ukrainske eller kanskje polske, sier naboen.

Dagen etter er sexannonseren i Lillestrøm borte.

Huseieren i Lillestrøm sier han ikke leier ut til prostituerte, og antyder at det kan være snakk om framleie som er ukjent for ham. Han vil avvikle eventuell framleie, og sier han selv ikke bor på adressen.

13 KUNDER OM DAGEN

På bildene har «Lola» et lite smil og blikket inn i kamera. Bildene i annonsene på Realescort er ofte profesjonelt gjennomført. Det kan se glamorøst ut.

Men virkeligheten for kvinnene som organiseres av bakmenn for å selge sex i Norge, kan være alt annet enn glamorøs, ifølge Tove Møller, fagansvarlig for menneskehandel i Sør-Øst politidistrikt.

Hun uttaler seg om andre nettverk politiet har etterforsket – ikke nettverkene Dagbladet har identifisert.

– En kvinne, i det vi mener var et ukrainsk nettverk, var forespeilet å være i en leilighet i et visst antall uker. Men hun måtte tjene en viss sum før hun fikk dra. Hun hadde ti til tretten kunder om dagen, sier Møller til Dagbladet.

Møller forteller at mange kvinner kommer til Norge frivillig, for å forsørge seg selv, barna og foreldrene sine. Bakmennene som organiserer kvinnene, omtales ofte som «agencies», eller «byråer» på norsk.

Dagbladet kjenner til at bakmennene frister med gjennomsnittlig inntekt på 1000 euro per dag – eller rundt 10 000 kroner dagen.

En østeuropeisk kvinne som sier hun jobber uavhengig, sier til Dagbladet at hun har tjent inntil 70 000 kroner i uka.

BAKFOK CASHER INN

Kvinnenes sexsalg er også svært lukrativt for bakmennene: Det skal være 50/50 deling av inntektene, ifølge Møller.

Hun sier kvinnene likevel ofte ikke sitter igjen med halvparten.

– De må ofte betale mer til husleie og annet. De kan ikke velge kunder selv. Når kundene dukker opp, aner de ikke hva kundene har bestilt, eller for hvor lenge de skal være der. Kvinnene kan bli satt i situasjoner de ikke vil, som at kundene kan få sex uten kondom, sier Møller.

Hun beskriver nettverkene som tilrettelegger for sexsalg som tøffe og harde. De truer blant annet om å dele bilder fra sexannonsene eller skade kvinnenes familier.

– Det er vanskelig å få det hele bildet av jentene, fordi de er så redde, sier Møller.

Kripos erkjenner i en rapport fra 2017 at politiet ikke vet hvor mange av kvinnene utsettes for tvang:

«Det er til enhver tid mange annonser på Internett om omreisende prostituerte i byer og tettsteder i Norge. Politiet er ikke kjent med hvor mange av disse som er ofre for menneskehandel.»

REISER VIDERE

Så – et par dager seinere dukker annonsen til «Lola» opp på nytt. Nå tilbyr hun sex i en ny by, ifølge annonsen. Denne gangen i Trondheim.

Hun har nytt nummer. Nummeret er brukt gjentatte ganger i sexannonser knyttet til «Lola-nettverket».

Telefonnumrene har vi koblet sammen med navn fra telefonkatalogen og annonsenumre.

Og vi har funnet telefonnumre som er tett knyttet i nummerserie.

Da kommer det fram et mønster: De samme numrene rulleres mellom stadig nye annonser.

Ingen svarer når vi ringer til «Lola» sitt nye nummer. Så kommer en sms.

Prislista, hvilke tjenester som utføres og hvor i Trondheim hun holder til.

UKRAINSKE KVINNER

Politiet er kjent med at kriminelle nettverk opererer i prostitusjonsmarkedet i byen, bekrefter Tore Fjær, som leder menneskehandelgruppa i Trøndelag politidistrikt.

– De fleste prostituerte som vi er i kontakt med, styres av «agencies». Det er organiserte, kriminelle nettverk som legger til rette for prostitusjonsvirksomhet, som er ulovlig. Problemet er at bakmannsapparatet fortrinnsvis er i utlandet. Det er det som gjør det så utfordrende, sier Fjær.

Kvinner som kommer til Norge gjennom disse nettverkene kan bli utnyttet i menneskehandel; selv om de opprinnelig kommer frivillig, mener Fjær.

– Det er ikke tvil om at krigen gjør at flere jenter selger sex. På grunn av krigen er det større fare for at de kan være utnyttet nå enn tidligere, sier Fjær.

Da krigen i Ukraina brøt ut, advarte FN om at millioner av kvinner og barn på flukt kunne bli utnyttet i prostitusjon og menneskehandel.

FREMME LAND

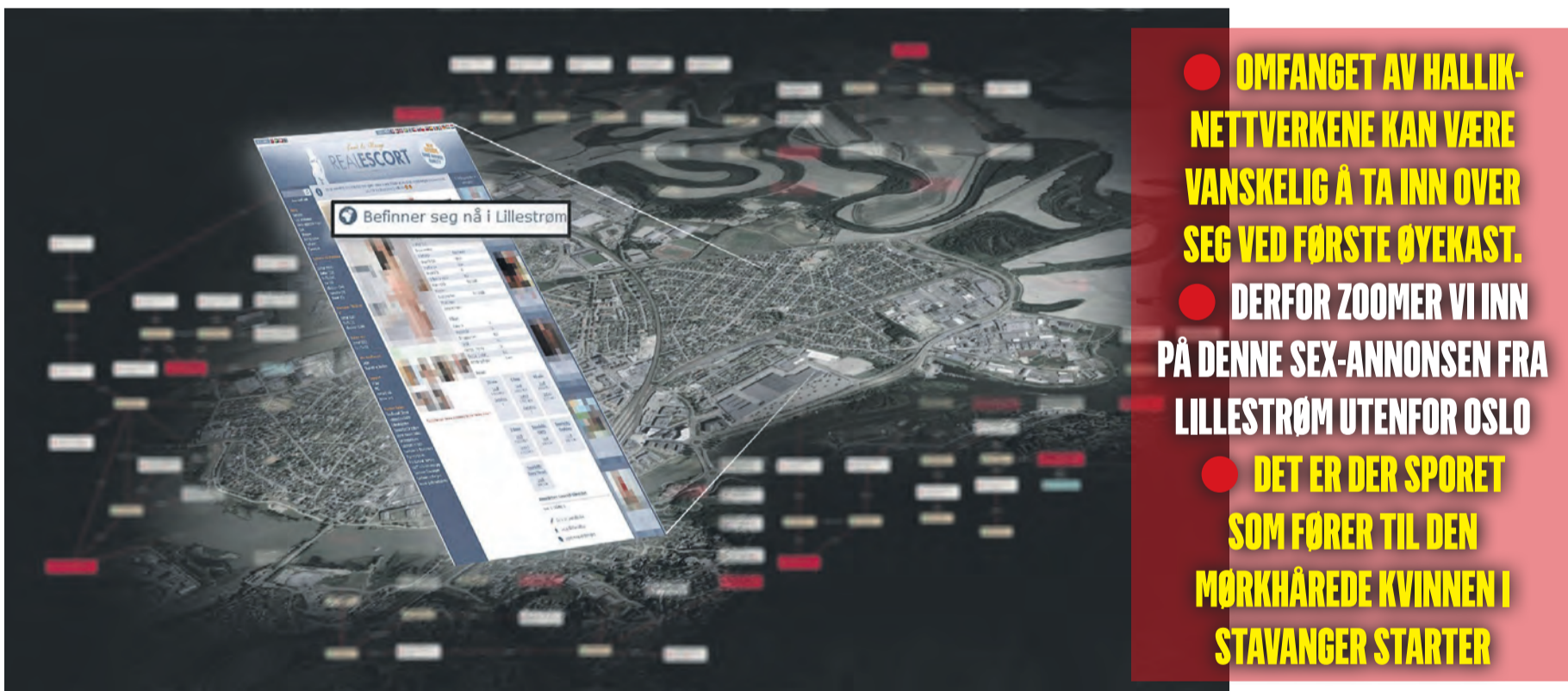
I Bergen sier etterforskningsleder Bjarne Schrøen i Vest politidistrikt at de har sett en økning av

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

- **DAGLIG LIGGER RUNDT 900 NORSKE SEX-ANNONSER UTE PÅ NETTSIDEN REKLAMERES DET MED «ESKORTE OG MASSASJE»**
- **MEN ANNONSENE LEVNER INGEN TVIL: DET ER SEX FOR PENGER**
- **TJENESTENE LISTES OPP: FRA «TITTY FUCK» TIL FISTING, BONDAGE OG BLOW JOB UTEN KONDOM**
- **ALT OM SEX-SELGEREN KAN VÆRE FALSKT.**
- **MEN EN TING MÅ VÆRE REELT: ET TELEFONNUMMER SOM SEX-KUNDEN KAN RINGE**

- **OMFANGET AV HALLIK-NETTVERKENE KAN VÆRE VANSKELIG Å TA INN OVER SEG VED FØRSTE ØYEKAST.**
- **DERFOR ZOOMER VI INN PÅ DENNE SEX-ANNONSEN FRA LILLESTRØM UTENFOR OSLO**
- **DET ER DER SPORET SOM FØRER TIL DEN MØRKHÅREDE KVINNEN I STAVANGER STARTER**

ÅPNER IKKE: Bak døra var to dører. Men ingen åpnet. Foto: Vegard Kruger

PÅ VEI: De to unge kvinnene. Foto: Vegard Krüger

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

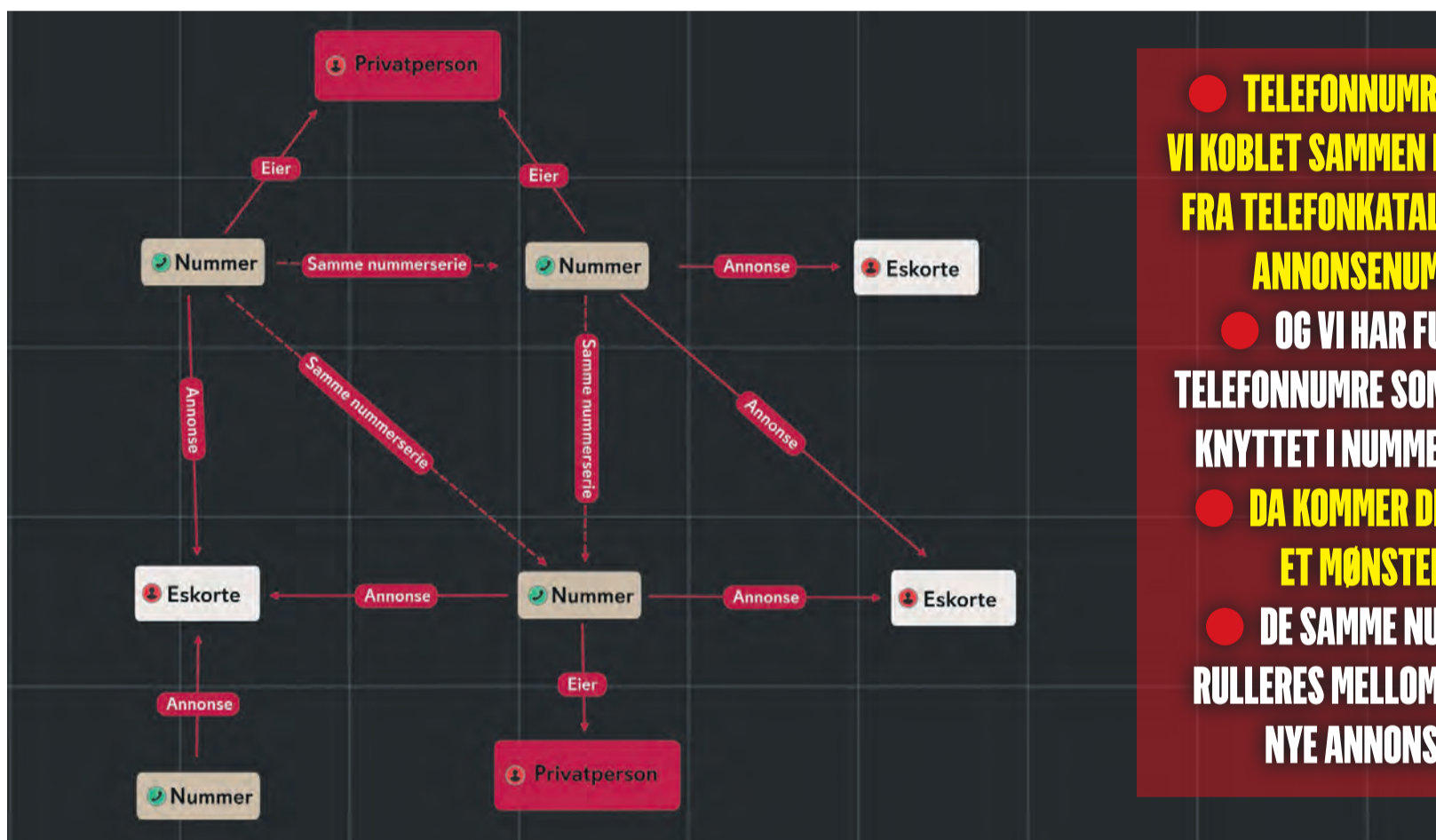
MØTER KVINNENE: Tove Møller er fagansvarlig for menneskehandel i Sør-Øst politidistrikt. Foto: Kristin Svorte

RAZZIA: Tove Møller i Sør-Øst politidistrikt har menneskehandel som sitt ansvarsområde. Her er hun fotografert under en razzia mot en sexklubb i 2020, der politiet mistenkte at sex ble solgt. Foto: Øistein Norum Monsen

BERGEN: Bjarte Schrøen er etterforskningsleder i Vest politidistrikt og jobber med hallikvirksomhet og menneskehandel. Foto: Øistein Norum Monsen

● **TELEFONNUMRENE HAR VI KOBLET SAMMEN MED NAVN FRA TELEFONKATALOGEN OG ANNONSENUMRE.**

● **OG VI HAR FUNNET TELEFONNUMRE SOM ER TETT KNYTTET I NUMMERSERIE.**

● **DA KOMMER DET FREM ET MØNSTER:**

● **DE SAMME NUMRENE RULLERES MELLOM STADIG NYE ANNONSER**

annonser som utgir seg for å være ukrainske – men vet ikke om det faktisk er flere sex-selgere fra Ukraina. Han sier det er vanskelig å avgjøre om kvinner som reiser med halliknettverk, blir utsatt for menneskehandel.

– Men hvis du er i et fremmed land, er 18–19 år og aldri har vært utenfor landegrensen, i et land der noen legger til rette for at du skal prostituere deg, så er risikoen for utnyttelse i aller høyeste grad til stede.

Antallet sexannonser som oppgir ukrainsk nasjonalitet, har ligget stabilt på rundt 10–20 daglig siden sommeren. Men de færreste oppgir nasjonalitet, og den kan uansett være falsk.

Schrøen advarer norske menn som kjøper sex om at det som framstår som frivillig, kan være tvang:

– De bidrar til organisert kriminalitet. Dette er profitbasert. Tar man bort etterspørselen, forsvinner tilbudet, sier Schrøen.

FLYTTET VIDERE

Etter en ukes tid dukker «Lola» opp i en ny by.

Nesten 100 mil unna Trondheim – i Stavanger.

Vi sender en sms til nummeret i annonsen – og får adressen til det hvite huset i Stavanger.

Samme dag finner vi annonser koblet til det samme halliknettverket i Bergen, Tromsø, Lillestrøm, Ålesund, Trondheim og Kristiansand.

To dager seinere, en mandag i november, tar vi morgenflyet til oljebyen, leier en bil og parkerer noen hundre meter fra huset.

Klokka er nesten tolv på formiddagen når to kvinner kommer gående. Begge har langt, svart hår og mørke

FAKTA

SLIK HAR VI JOBBET

- Dagbladet har undersøkt hvordan det norske prostitusjonsmarkedet er organisert – og hvor godt rustet Norge er til å stoppe utnyttelse.
- Vi har over tre måneder lastet ned annonser fra det største nettstedet for sex-annonser i Norge. Resultatet ble over 21 000 annonser, hvorav nesten 3700 unike.
- Gjennom analyser av datasettet kan vi dokumentere 10 kriminelle nettverk som organiserer kvinner, ofte øst-europeiske, som selger sex i hele Norge.
- Nettverkene vi har identifisert er bare en del av det norske sexmarkedet.
- Undersøkelsen viser blant annet at organiseringen av utenlandske kvinner i det norske sex-markedet er omfattende, og at kriminelle nettverk stjeler id-en til uvitende nordmenn og misbruker i sex-annonser.
- Prosjektet har fått støtte av Fritt Ord.

vinterjakker. I hendene har de to handleposer.

De er unge, kanskje i begynnelsen av 20-åra. De går fort, uten å prate, inn gjennom porten til det hvite bolighuset.

Vi skriver en ny melding til nummeret der vi kontaktet «Lola». Nå er nummeret plutselig registrert på en ny annonse – ukrainske «Anastasia» på 24 år.

En SMS plinger inn, med prislista og adressen til det

hvite huset.

– Ok, can I come now?

– Yes.

Hun skriver at hun skal møte oss nede ved døra.

ENDRET NASJONALITET

Dagbladets journalist blir stående og vente ti minutter utenfor trammen før kvinnen med det mørke håret åpner døra til huset. Hun sier noe om at Internett var nede.

Er hun «Lola»? Eller «Anastasia»? Det er vanskelig å si. Hun har mindre sminke enn kvinnene på bildene, hun har svarte joggebukser og singlet. Hun lener seg til dørkarmen, virker vennlig. Det er varmt i oppgangen. Dagbladets journalist sier på engelsk:

– Jeg vil bare prate. Jeg er en journalist. Du er fra Ukraina, ikke sant?

– Ja.

– Jeg jobber på en sak om ukrainske kvinner som jobber som eskorter i Norge ...

– Det er ikke noe for meg, sier hun, og legger til at hun snakker dårlig engelsk.

Kvinnen sier at hun kom til Norge uten hjelp fra andre. Og at hun har vært i landet ei uke.

– Jeg skal være her ei uke til.

– Du er sikker du ikke vil snakke med oss?

– Ja.

Vi tar henne i hånda. Så lukker hun døra bak oss.

Tre dager seinere er annonsen for «Lola» tilbake i Trondheim. Men nå oppgis hun ikke lenger å være ukrainsk. Derimot estisk.

Og med et nytt telefonnummer. Fra det samme nettverket.

BLANK SIDE

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

OPERATØR: Politiet mener den ukrainske kvinnen som sitter varetektsfengslet, kan ha hatt en rolle som operatør. Her er hun på vei inn i en leilighet i Bergen der politiet mener det pågikk salg av sex. Foto: Politiet

SEXSALG STYRES TROLIG FRA RUSSLAND

Teledata knytter et stort nettverk av sex-selgere i Norge direkte til aktører i Russland.

Dagbladet har funnet ti hallik-nettverk som styrer utenlandske prostituerte i Norge. Et av de største, «Lola-nettverket», organiserer kvinner som selger sex i byer fra Kristiansand til Tromsø.

Nå kan Dagbladet avsløre at det trolig sitter bakfolk i Lola-nettverket i Russland. Teledata Dagbladet har tilgang til tyder på det.

Ni mobilnumre, registrert i Norge via ID-misbruk, har vært betjent fra Russland. Ytterligere tre slike numre har en betalingshistorikk forenlig med Russland.

Numrene går igjen i sexannonser over hele Norge. Telefon-

numrene brukes i kontakten med sexkunder.

ID-tyveri

Dagbladet har intervjuet tre personer med spesielt mange numre registrert på seg, numre som har gått igjen i sexannonser, i det vi har kalt Lola-nettverket. Alle tre avviste at de hadde noe med hallik-nettverket å gjøre, og sier de var utsatt for ID-tyveri.

Med deres tillatelse har Dagbladet tatt numrene tilbake til dem som har sitt navn på abonnemementet. Vi bisto dem med å skaffe seg et erstatnings-SIM-kort

På denne måten fikk de – og Dagbladet med deres tillatelse – tilgang til samtalelogger fra i alt 26 telefonnumre.

Disse samtaleloggene har vi gjennomgått nøye, og fått eksperter til å se på. Dette har Dagbladet funnet:

Ni numre er oppført med ringetid i Russland og/eller har betalingshistorikk fra Russland.

Ytterligere tre numre har betalingshistorikk fra utlandet. Det framgår ikke hvilket land, men satsene er forenlig med Russland.

Disse funnene er bekreftet av opplysninger om hvilke telenett som har vært i bruk, priser fra samtaleloggene, kilder hos politiet, personer med god kjennskap til teleoperatørene og av en teleoperatør.

Samtaleloggene tyder også på at hallikvirksomheten har kontakt med aktører i ulike EU-land.

Alle numrene på de misbrukte personene skal nå være sperret for bruk.

Ti nettverk

Lola-nettverket er altså ett av ti nettverk Dagbladet har identifisert i Norge.

Fra juni til august sto dette nettverket bak nesten 70 sexannonser som kan knyttes til drøyt 50 telefonnumre, registrert på 20 navn, viser Dagbladets undersøkelser.

Tidligere har vi omtalt hvordan en annonse fra dette nettverket kunne følges fra et hus i Lillestrøm, videre til Trondheim, før den dukket opp med reklame for sexsalg i Stavanger.

Dagbladet har dokumentert hallik-nettverkene ved avansert kobling av informasjon, der flere hundre navn bak telefonnumre står sentralt. Navnene er trolig en kombinasjon av folk som faktisk har en rolle i hallik-nettverk og folk som er misbrukt gjennom ID-tyveri.

Det er ikke kjent hvor mange av disse som har fått identiteten sin misbrukt.

1000 norske nummer

Teletrafikken knyttet til sexkjøp er enorm. Over 1000 unike norske numre, der det er trygt å anta at de fleste er kunder som ville kjøpe sex, finnes i loggene til numrene som aktører i Russland har benyttet.

Politiet har trolig ikke noen

pågående etterforskning mot Lola-nettverket.

Ifølge Kripas, er det i dag heller ingen nasjonal politiinnsats mot hallik-nettverk som styres fra Russland.

Politioperasjon

I mars startet politiet i Bergen hemmelig etterforskning mot et annet hallik-nettverk, som opererte fra Bergen i vest til Drammen i øst.

Der dukket en ung ukrainsk kvinne opp på radaren. En kvinne politiet mener har hatt en viktig rolle i å organisere prostitusjonsvirksomheten til flere kvinner, ble pågrepet i august.

– Kvinnen har trolig vært en såkalt operatør, hatt kontakt med sexarbeiderne og kunder. Hun knyttes til et bakmannsapparat i Russland, fortalte etterforskningsleder Bjarte Schrøenn til Dagbladet.

Ifølge hennes advokat, erkjenner hun ikke straffskyld.

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

SPOR TIL RUSSLAND:
Dagbladet har kartlagt det omfattende hallik-nettverket, Lola-nettverket, i Norge. Nå viser teledata fra mobilnumre som er benyttet i sex-annonsene, at en rekke numre besvares fra Russland. Illustrasjon: Øistein Norum Monsen

Dagbladets egne undersøkelser, som tilfeldigvis pågikk over deler av perioden bergenspolitiet gjennomførte sin skjulte etterforskning, viser at den ukrainske kvinnen kan plasseres sentralt i det vi har kalt Bergens-nettverket.

Den ukrainske kvinnen kan – i

Dagbladets undersøkelser – knyttes til 25 sexannonser, 17 telefonnumre, fire adresser og ni navn – i perioden juni-august 2022.

Ifølge dokumenter fra tingretten i Bergen, fant politiet kontantoverføringer fra kvinnen til utenlandske mottakere på rundt 113 000 kroner i perioden 2020

til 2022, og ytterligere 60 000 kroner i kontanter i leiligheten hun disponerte.

Bergenspolitiet ser flere spor som forsvinner ut over Norges grenser.

– Vi mener å kunne si at det er flere aktører eller bakmenn som er involvert. Vi ser knyttinger til

Russland, Ukraina, Tyskland, Mexico og Tyrkia.

Uskyldige uten innsyn

Politiet bekrefter at bruk av numre registrert på falsk ID er vanlig i kriminelle miljøer.

Mange uskyldige mennesker har trolig blitt misbrukt i sexsalg etter at kriminelle har overtatt identiteten deres og opprettet falske telefonabonnement. De fleste som oppdager dette, tar raskt kontakt med den aktuelle teletilbyder for å få stengt abonnementet.

I et slikt tilfelle får vedkommende ikke noe som helst innsyn i hva som har skjedd på abonnementet i deres navn – ikke noen samtalelogg, ingenting.

Teleselskapene viser til taushetsplikt. Både Datatilsynet og Personvernemnda har bekreftet denne taushetsplikten.

Opprørt offer

– Jeg får ikke vite hva nummeret som er registrert på meg er brukt

til, sier en opprørt mann fra Bergen utsatt for ID-tyveri, til Dagbladet.

Mannen fra Bergen er en av mange nordmenn som er utsatt for ID-tyveri. Fremmede har opprettet flere telefonabonnement i hans navn. Forholdet ble politianmeldt, men sakene ble henlagt. Da bergensmannen tok saken i egne hender og ba om å få tilsendt samtaleloggene fra de misbrukte numrene, oppdaget han at svindelens del var beskyttet av personvern.

REPORTASJE

CAROLINE DREFVELIN

caroline.drefvelin@dagbladet.no

ØISTEIN NORUM MONSEN

onm@dagbladet.no

SIRI GEDDE-DAHL

sgd@dagbladet.no

OLA STRØMMAN

olast@dagbladet.no

VEGARD KRÜGER

vegard.kruger@db.no

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

**BAKMENNENE
BAK «BELLA»**

SKJULT O

I MANGE ANNONSER:

Den 59 år gamle bygningsarbeideren virker overrasket over at så mange telefonnumre og sexannonser kan knyttes til hans navn. Få dager etter bryter han kontakten med Dagbladet. Foto: John Terje Pedersen

SLO-NETTVERK

Ukrainske «Bella» (27) selger sex fra en leilighet sentralt i Oslo. Bak henne står et hallik-nettverk som siden i sommer har publisert over 100 sexannonser i hovedstaden, kan Dagbladet avsløre.

OSLO/ROMERIKE (Dagbladet):

På bildet i sexannonsen, ser jenta lekent inn i kamera. Hun står lent med kneet på en sofa, ikledd et kort skotskrutet skjørt, og ingenting under.

«Hi. I'm new girl in your town ... I am a naughty girl».

Kvinnen, la oss kalle henne «Bella», er 26 år, ifølge sexannonsen.

Det står ikke noe om hvor «Bella» er fra. Men sexannonsen hennes er knyttet til et stort hallik-nettverk som opererer i Oslo – som vi kaller «Oslo-nettverket».

Siden sommeren har Oslo-nettverket lagt ut over hundre sexannonser på et nettsted, kan Dagbladet dokumentere. Sexannonsene kan knyttes til telefonnumre registrert på to østeuropeiske bygningarbeidere.

Sentralt i Oslo

Oslo-nettverket er et av ti hallik-nettverk i Norge som Dagbladet har funnet, etter å ha lastet ned

tusentvis av sexannonser fra det største nettstedet for sexsalg i Norge.

Noen kvinner kan ha flere annonser. Noen ganger står flere kvinner bak en annonse. Antallet annonser er dermed ikke ensbetydende med hvor mange kvinner som selger sex i regi av Oslo-nettverket. Men at det er mange, er det ikke tvil om:

Bare i løpet av en dag, en tirsdag i slutten av desember, lå 14 sexannonser knyttet til Oslo-nettverket ute.

Dagbladet kontaktet alle 14 annonser via sms – og fikk oppgitt seks adresser sentralt i Oslo, hvor kvinnene selger sex.

En av adressene ligger et steinkast fra slottsparken. En annen rett ved Oslos travleste handlegate. Alle adressene ligger sentralt i Oslo.

Flere av adressene går til store bygårder.

– Lav lønn i Ukraina

I en slik bygård befinner også «Bella» seg. Da vi kontakter telefonnummeret oppgitt i annonsen hennes i slutten av oktober, får vi en sms med adresse for å møtes.

Den går til et leilighetshotell i en bygård på Fagerborg i Oslo.

Distriktssjef ved leilighetshotellet i Oslo sier til Dagbladet at selskapet har nulltoleranse for sexsalg i deres leiligheter, og kaster ut leietakere når noe slikt avdekkes.

Vi får en kode til døra. Går opp tre etasjer. En kvinne åpner opp.

Hun har mørkeblondt hår, er ikledd en tynn morgenkåpe i en ubestemmelig rosa farge. Hun trekker morgenkåpa nærmere rundt seg når hun ser at det er to personer som står utenfor døra, og ikke bare en mann som hun forventet. Likevel er hun fattet.

Flere ganger har vi ringt kvinnene i nettverket, uten at de har ville prate. Nå har vi kontaktet «Annabelle» som sex-

kunde, men introduserer oss som journalister når hun åpner døra, og forklarer at vi vil snakke med kvinner som selger sex i Norge.

– Jeg begynte å jobbe som eskorte fordi det er så lave lønninger i Ukraina. Det handler bare om penger, sier «Bella».

Hun lar oss komme innenfor døra, un-

skylder at leiligheten er rotete. Leiligheten er i halvmørke, ingen lys er skrudd på. Kvinnen spør om hun kan være anonym, noe vi bekrefter.

Eskorte i fire år

«Bella» forteller at hun er fra Ukraina, at hun er 27 år, at hun har jobbet som eskorte i fire år.

Å selge sex er lov. Men å organisere andres sexsalg – hallikvirksomhet – er ulovlig.

Pengene involvert er store. Ifølge rekrutterings-reklamen på østeuropeiske nettsider frister bakmennene med en gjennomsnittlig inntekt på 1000 euro per dag – eller rundt 10 000 kroner dagen. En østeuropeisk kvinne som sier hun jobber uavhengig, sier til Dagbladet at hun har tjent inntil 70 000 kroner i uka.

Bakmennene tar gjerne halvparten av det kvinnene tjener, forteller kilder i politiet til Dagbladet.

«DETTE ER VELDIG DÅRLIG FOR MEG, ER DET IKKE? HVA SKAL JEG GJØRE?»

BYGNINGSARBEIDER, til Dagbladet før han i neste runde avviser oss.

→ FORTS. NESTE SIDE

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

→ FORTS. FRA FORRIGE SIDE

Men etter å ha betalt kostnader til bolig og annet, kan kvinnene sitte igjen med mindre enn halvparten, ifølge Tove Møller, fagsansvarlig for menneskehandel i Sør-Øst politidistrikt. Og noen ganger bikker det som opprinnelig er en frivillig avtale om av kvinnen skal selge sex, over i tvang og menneskehandel.

«Bella» tror at hun kommer til å bytte leilighet snart. Det vil være et nytt sted i Oslo.

To menn

– Jeg vet ikke hvor lenge jeg skal være her, sier hun, ser mot døra. Hun er høflig, men det er tydelig at hun vil at vi skal gå.

Hvem som organiserer reisen hennes eller gir henne tilgang til telefonene som sexkundene kan kontakte henne på, får vi ikke spurt henne om.

Men telefonnummeret vi kontaktet henne på, er registrert på en 59 år gammel serbisk bygningsarbeider. Få dager tidligere var et annet nummer oppgitt som kontaktnummer på annonsen hennes: Et nummer som er registrert på en 41 år gammel litauisk bygningsarbeider.

De to mennene har begge en rekke telefonnummer registrert på seg – som kontaktnummer i sexannonsene i Oslo-nettverket.

Begge mennene er folkeregistrert på to ulike adresser på Romerike utenfor Oslo. Vi reiste dit for å finne dem.

– Vet ikke hvor han er

Den store, brune eneboligen ligger i et villastrøk nord på Romerike. Her har den 41-år gamle litauiske mannen vært folkeregistrert siden desember 2020.

Når vi banker på døra, møter vi to unge, litauiske menn, også de bygningsarbeidere. De sier at de bare har bodd her noen uker, og ikke kjenner mannen bak telefonnumrene.

Derimot har de telefonnummeret til en annen litauisk mann, sjefen deres, som driver et byggeselskap, nylig registrert på adressen til det brune huset.

Denne mannen, som ifølge utleier er den som leier den brune eneboligen, bekrefter at 41-åringen vi leter etter, ble folkeregistrert på adressen her for et par år siden. De to jobbet da sammen i et annet byggefirma.

– Jeg vet ikke hvor han er nå. Jeg så ham i Oslo for 10 måneder siden, sier mannen på telefon.

Nærmere kommer vi ikke: Dagbladet har oppsøkt arbeidsplassen der 41-åringen seinere jobbet. Han har sluttet der også. Vi har gjentatte ganger ringt ham på et telefonnummer oppgitt fra en tidligere

FAKTA**DETTE SIER LOVEN**

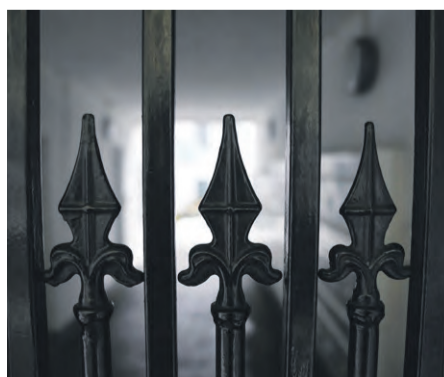
- Å selge sex er lov i Norge, men det er forbudt å kjøpe det.
- Hallikvirksomhet er kriminelt – å rekruttere til, organisere eller utnytte andres prostitusjon.
- Hvis det i tillegg er bruk av vold, trusler, forledelse eller misbruk av en persons sårbare situasjon, er det menneskehandel.

Kilde: Store norske leksikon

SELGER SEX I OSLO:

– Det handler bare om penger, sier ukrainske «Bella» til Dagbladet da vi møter henne i en leilighet i Oslo. Sex-annonsen på nett sier ingenting om nasjonalitet, men hun sier selv hun er fra Ukraina.

Foto: Caroline Drefvelin

SELGES SEX:

Dagbladet fikk oppgitt seks adresser der det selges sex, deriblant en bygård på Fredensborg.

Foto: Øistein Monsen

arbeidskollega, sendt spørsmål om saken og redegjort for den. Samt prøvd å komme i kontakt via messenger. Mannen har ikke besvart noen av våre henvendelser.

– Dårlig for meg

Den andre bygningsarbeideren, den 59-år gamle, serbiske mannen, viser seg å være lettere å spore opp. I et hus et annet sted på Romerike lukker mannen opp døra, på kvelden etter arbeidstid.

– Kom inn, sett dere ned! Nei, dere behøver ikke ta av dere på bena, sier bygningsarbeideren vennlig. Han møter oss i huset der han bor sammen med andre arbeidere fra samme firma.

Han virker overrasket over det vi forteller om sex-numrene, som om ID-en hans er misbrukt til å skaffe alle telefonnumrene. Tidligere har Dagbladet omtalt flere menn som forteller at deres ID er misbrukt i sexannonser.

– Dette er veldig dårlig for meg, er det ikke? Hva skal jeg gjøre?

59-åringen stiller opp til intervju, mot løfte om anonymisering. Vi viser utskrift av alle telefonnumrene.

– Dette er mitt, sier han, og peker på det nederste av numrene. Han avviser å kjenne til alle sex-numrene som er registrert på ham, og spør om råd.

Vi foreslår å gå til politiet. En anmeldelse kan bevise hans uskyld om dette brukes mot ham når han for eksempel søker ny jobb. En annen mulighet er at han tar kontroll over numrene hos teleoperatøren, og får dem stengt. Da kunne han også få fakturagrunnlaget, og kanskje finne spor av hvem som har misbrukt navnet hans.

Men når vi noen dager seinere kontakter bygningsarbeideren igjen, nekter han blankt å snakke med oss. Han avviser oss kontant når vi står på trappa hans igjen.

Han vil bare skifte nummer, skriver han på sms. I slutten av desember er de fem telefonnumrene som brukes i sexannonsene, fortsatt oppført på ham. Ingenting har stanset.

Dagbladet har ikke grunnlag for å si om han eller den andre mannen har noen rolle i det omtalte halliknettverkene, eller om de har fått sin ID misbrukt.

– Nettverket er kjent

Oslo-politiet kjenner til hallik-nettverket som Dagbladet har funnet, sier leder Grete Lien Metlid i Felles enhet for etterretning og etterforskning (FEE) i Oslo politidistrikt.

– Når det gjelder nettverket du nevner, så er dette kjent for politidistriktet, skriver Metlid i en e-post til Dagbladet. Hun vil

verken bekrefte eller avkreftte om Politiet har åpnet etterforskning. Nettverket er uansett fortsatt aktivt, viser annonsene og kontakten via telefonnumrene.

Dagbladet stilte blant annet spørsmål om hvordan dette nettverket kan operere i Oslo i minst et halvt år, tilsynelatende uten at politiet i Oslo griper inn.

Metlid kommenterer ikke dette direkte, men skriver at:

– Jeg kan ikke si noe ytterligere nå rundt dette, enn at vi hele tida basert på vår etterretning gjør vurderinger knyttet til hvilke etterforskninger eller andre forebyggende tiltak som iverksettes, og fortsetter:

– Innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk er bredt innlagt, mange av aktørene er multi-kriminelle og politidistriktet har til enhver tid innsats mot en rekke både synlige og skjulte kriminelle nettverk.

– Nulltoleranse

Sexarbeideren «Bella» leide leilighet på et leilighetshotell sentralt i Oslo. Totalt tre sexannonser knytta til Oslo-nettverket, har oppgitt adresser med samme utleier.

Distriktssjefen ved leilighetshotellet sier til Dagbladet at selskapet har nulltoleranse for sexsalg i deres leiligheter. Det er straffbart å kjøpe sex, eller leie ut til det.

– Vi tar sterkt avstand fra all kriminell aktivitet i våre leiligheter, og gjennomfører utkastelse umiddelbart om vi oppdager dette. Vi har tett samarbeid med politiet og menneskehandel-avdelingen og støtter deres arbeid, skriver distriktssjefen i en e-post.

Han forteller at leilighetshotellet blant annet har vekttertjenester, vaktmester og vaskehjelp som jevnlig sjekker leilighetene, i tillegg til at selskapet daglig går over innsjekks-lister.

– Men som med alle andre hoteller og utleietjenester så kan dette dessverre forekomme til tross for våre rutiner, sier distriktssjefen.

Prosjektet «Sexarbeidernes skjulte verden» er støttet av Fritt Ord.

REPORTASJE**CAROLINE DREFVELIN**

caroline.drefvelin@dagbladet.no

ØISTEIN NORUM MONSEN

onm@dagbladet.no

SIRI GEDDE-DAHL

sgd@dagbladet.no

OLA STRØMMAN

olast@dagbladet.no

VEGARD KRÜGER

vegard.kruger@db.no

BLANK SIDE

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

Hallik-nettverk styrer store deler av det norske sex-markedet, viser Dagbladets undersøkelser. Politietterforskere mener at det øker risikoen for menneskehandel.

- SYND AT DE FÅR OPERERE I FRED

Dagbladet har den siste tida dokumentert at minst ti halliknettverk styrer utenlandske kvinner i prostitusjon i Norge.

Etterforskere i politiet som jobber med menneskehandel sier til Dagbladet at den omfattende hallikvirksomheten øker risikoen – også for menneskehandel.

– Hvis vi får bukt med hallikvirksomheten, vil risikoen for at noen blir utnyttet for menneskehandel innenfor prostitusjon, synke betraktelig. Det er en måte å forebygge det på, sier etterforskningsleder Sindre Kleppe til Dagbladet.

Han er etterforskningsleder i Sør-Øst politidistrikt med ansvar for menneskehandelsaker.

– Den jobben Dagbladet har gjort nå, viser jo hvor omfattende hallik-nettverkene kan være. Det er synd at de får operere i fred, sier Kleppe.

Kleppe sier at politiet kjenner til at mange av kvinnene som kommer til Norge fra Øst-Europa, er organisert av bakmenn.

– Halliksaker er ikke vanskelig etterforskning, de må bare prioriteres. Det er annerledes enn med narkotika, hvor alt er skjult. Her ligger veldig mye åpent på

REPORTASJE

CAROLINE DREVELIN

caroline.drefvelin@dagbladet.no

ØISTEIN NORUM MONSEN

onm@dagbladet.no

SIRI GEDDE-DAHL

sgd@dagbladet.no

OLA STRØMMAN

olast@dagbladet.no

VEGARD KRÜGER

vegard.kruger@db.no

nettet, med telefonnummer og hvilken by kvinnene oppholder seg i, fordi de må få kontakt med kundene som ønsker å kjøpe sex, sier Kleppe.

– Avhengig av ildsjeler

Også Bjarte Schrøen i Vest politidistrikt mener at det er viktig å ta halliknettverkene for å stoppe menneskehandel:

– Menneskehandel og halliksaker går hånd i hånd. Du har ikke menneskehandel til prostitusjon uten hallikvirksomhet, sier etterforskningsleder Schrøen, som har ansvar for saker knyttet til menneskehandel.

Han sier arbeidet mot halliknettverk er avhengig av ildsjeler:

– Jeg tror norsk politi har et uforløst potensial når det gjelder arbeid mot men-

neskehandel og hallikvirksomhet. Det er veldig avhengig av ildsjeler og enkeltpersoners ønske om å etterforske dette, mer enn det er resultatet av overordnet styring og ledelse, sier Schrøen.

– Veldig passive

Det siste året har politiet i Oslo og Bergen ledet to store etterforskninger mot det politiet mener er halliknettverk.

Men til tross for at noen få nettverk tas ned av politiet, fortsetter sexsalget gjennom åpne sexannonser på nettet og

over hele landet, viser Dagbladets undersøkelser.

Norge har rundt ti fellede hallikdommer i året, viser tall Dagbladet har hentet inn. Til sammenlikning har Sverige femti prosent flere dommer, justert for folketall.

– Halliksaker har aldri vært prioritert i Norge. Mitt inntrykk er at politiet er veldig passive akkurat nå.

Det sier prostitusjonsforsker og professor i kriminologi May-Len Skilbrei ved Universitetet i Oslo.

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

Dagbladet har undersøkt hvordan det norske prostitusjonsmarkedet er organisert – og hvor godt rustet Norge er til å stoppe utnyttelse.

Vi har over tre måneder lastet ned annonser fra det største nettstedet for sex-annonser i Norge. Resultatet ble over 21 000 annonser, hvorav nesten 3700 unike.

Gjennom analyser av datasettet kan vi dokumentere 10 kriminelle nettverk som organiserer kvinner, ofte øst-europeiske, som selger sex i hele Norge.

Nettverkene vi har identifisert er bare en del av det norske sexmarkedet.

Undersøkelsen viser blant annet at organiseringen av utenlandske kvinner i det norske sex-markedet er omfattende, og at kriminelle nettverk stjeler id-en til uvitende nordmenn og misbruker i sex-annonser.

HALLIKDOMMER

Norge har i snitt 10 domfellelser etter hallikparagrafen per år. Sverige har tre ganger så mange domfellelser i halliksaker, og ligger altså godt foran Norge, selv justert for folketall.

Mens Norge straffet 61 for kjøp av sex i fjor, straffet svenskene om lag 1070. Selv justert for folketall er svenskene altså mye mer offensive til å bruke dette verktøyet.

Norge har i snitt to dommer for menneskehandel med seksuelle formål pr. år, mens Sverige ligger på et snitt på 4,3. Justert for folketallet, som er nesten dobbelt så høyt i Sverige, er forskjellen altså ikke så stor. Begge land anses for å ha dårlige tall.

Dagbladet har innhentet norske tall fra Politidirektoratet, Statistisk sentralbyrå (SSB) og Oversikt fra Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM), samt svenske tall fra Brättsförebyggande rådet.

SIKTET: En ukrainsk kvinne er siktet for hallikvirksomhet i en sak politiet nå etterforsker. Hun erkjenner ikke straffskyld, ifølge hennes forsvarer. Foto: Politiet

– Det er veldig få dommer for hallikvirksomhet i Norge. Politiet bruker hallikparagrafen først og fremst til å uroe markedet, ikke til å starte straffesak. Og den fungerer i noen grad som et ris bak speilet, fastslår May-Len Skilbrei.

Hun understreker at den rettslige terskelen for å få noen dømt etter hallikparagrafen er lav fordi all form for tilrettelegging er straffbart.

– Langt flere enn i dag kunne vært dømt, sier Skilbrei.

– De få hallikdommene som er, har ofte

startet som menneskehandelsaker, mener Skilbrei. Men når politiet ikke har klart å bevise menneskehandel, har de i stedet straffeforfulgt bakmennene etter hallikparagrafen, sier hun.

Kritisert internasjonalt

I Norge er det fra 2018 opprettet menneskehandel-grupper ved samtlige tolv politidistrikter, som både Kleppe i Sør-Øst politidistrikt og Schrøen i Vest politidistrikt er del av.

Til tross for satsingen har Norge fort-

satt få menneskehandel-dommer. I snitt er det to i året som knyttes til prostitusjon.

Norges innsats mot menneskehandel har flere ganger blitt kritisert av Europarådets ekspertgruppe mot menneskehandel, GRETA. I deres siste rapport er både lavt antall dommer og organiseringen av arbeidet mot menneskehandel kritisert.

GRETA er bekymret for at økonomiske ressurser til politiets menneskehandel-grupper havner andre steder.

Etterforskningsleder Schrøen sier

at det er utfordrende at menneskehandel-gruppene er ulikt rigget.

– Det er tolket enormt forskjellig. Vi i Vest er robuste sammenliknet med andre distrikter, hevder Schrøen.

Han ledet den landsomfattende politiaksjonen fra Bergen i september, som førte til at en mann og en kvinne nå er halliksiktet.

Schrøen mener politiet må se på distriktene samlet for å lykkes med halliks-

→ FORTS. NESTE SIDE

SEX-ARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

«DEN JOBBEN DAGBLADET HAR GJORT NÅ, VISER JO HVOR OMFATTENDE HALLIK-NETTVERKENE KAN VÆRE. DET ER SYND AT DE FÅR OPERERE I FRED.»

SINDRE KLEPPE, etterforskningsleder

ETTERFORSKER MENNESKEHAND-DEL: Bjarne Schrøen i Vest politidistrikt. Foto: Øistein Monsen

→ FORTS. FRA FORRIGE SIDE

ker og menneskehandelsaker:

– De kriminelle opererer ikke med distriktsgrenser slik vi gjør. Man må ha en koordinert innsats, gjerne samordnet med politi i utlandet.

– Utfordret på kapasitet

Dagbladet har forelagt kritikken i saken for Politidirektoratet, hvor seksjonssjef John Magnus Løkenflaen svarer følgende:

– Er arbeidet mot menneskehandel avhengig av ildsjeler og enkeltpersoners ønske om å etterforske dette?

– Dette er et område som trenger spesiell kompetanse, og derfor er det etablert egne miljø som jobber med forebygging, avdekking og etterforskning på dette området. Politiet har også en egen kompetansegruppe mot menneskehandel som ledes av Kripos, og der politidistriktene er representert. Politidistriktene er imidlertid utfordret på kapasitet og må prioritere mellom flere allerede prioriterte kriminalitetsområder, skriver Løkenflaen på e-post, via kommunikasjonsstaben.

Han skriver av menneskehandel-sakene kan være krevende å etterforske, blant annet fordi man som regel er avhengig av at politiet avdekker forholdene.

– I tillegg er en del av kriminaliteten grensekryssende, og det kan være vanskelig å etterforske personer i andre land, skriver Løkenflaen.

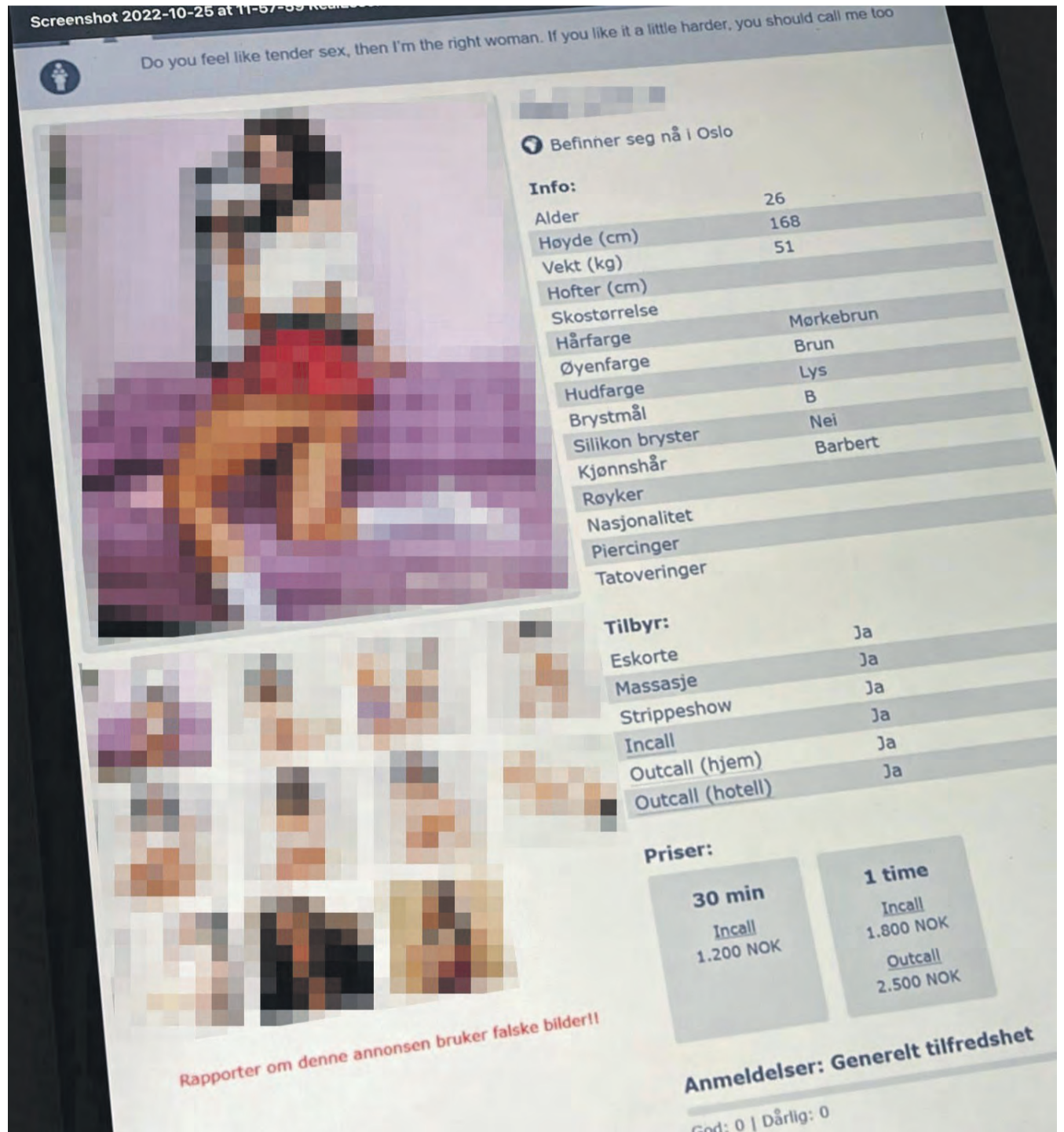
Politidirektoratet ønsker ikke å kommentere spørsmål om hvorfor halliknettverk tilsynelatende får operere nesten i fred fra politiet.

Direktoratet viser til at direktoratet er ansvarlig for fagutvikling og kompetanse, at politidistriktene må svare for lokale prioriteringer, og at riksadvokaten beslutter prioriteringer av straffesaker.

Nevnes ikke

Riksadvokaten legger føringer for hva norsk politi skal prioritere – og dermed ikke prioritere. De siste ti åra har Riksadvokaten nevnt menneskehandel i alle sine årlige tildelingsbrev, viser en gjennomgang Dagbladet har gjort.

GRETA fastslår at prostitusjon dominerer flertallet av menneskehandelsaker, mens arbeidslivskriminalitet trolig er økende. I prioriteringsbrevene fra Riksadvokaten synes det som om menneskehandel nesten utelukkende er

ADVARER: Ukrainske «Bella» selger sex i Norge. Bak henne står et stort hallik-nettverk som styrer kvinner som selger sex i Oslo, viser Dagbladets undersøkelser. Nå advarer politiet norske sex-kjøpere

FAKTA

SLIK ER LOVEN

● Å selge sex er lov i Norge, men det er ulovlig kjøpe sex eller tilrettelegge for at andre selger sex.

● Det siste rammes av hallikparagrafen. Den har en vid definisjon og kan i prinsippet ramme alle som tilrettelegger for prostitusjon, for eksempel ved å lage sexannonser eller leie ut leiligheter.

● For å få noen dømt for menneskehandel må man bevise en form for utnyttelse og tvang overfor sårbare mennesker.

● De fleste anmeldelser for menneskehandel er knyttet til prostitusjon, men det man kaller arbeidslivskriminalitet – tvangsarbeid for eksempel i bygge- eller dagligvarebransjen – kan også være menneskehandel. Kilde: Politidirektoratet, SSB, Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM), Bråttsförebyggande rådet.

knyttet til arbeidslivskriminalitet.

Hallikvirksomhet er ikke nevnt i det hele tatt.

– Menneskehandel som relateres til «hallikvirksomhet», er ikke spesifikt nevnt blant de prioriterte sakstypene, men vil kunne være saker som like fullt skal prioriteres siden de vil kunne falle inn under andre kategorier. Alvorlig internasjonal og organisert kriminalitet er blant riksadvokatens sentralt prioriterte sakstyper og er det av områdene slike saker vil kunne falle inn under, sier førstestatsadvokat Katharina Rise hos Riksadvokaten.

Sverige: – En prioritering

Statsadvokat Thomas Ahlstrand i Göteborg har ført flere halliksaker for retten. Han forteller at kamp mot hallikvirksomhet har vært en klar prioritering i Sverige: – Det har vært en prioritering fra rikspolisjefen. Det er avsatt noen små spesialgrupper som har vært veldig effektive. På større steder har det også vært en egen avdeling for etterforskning av menneskehandel og grov hallikvirksomhet, og da får man på kjøpet en rekke sexkjøp,

sier Ahlstrand til Dagbladet.

– Akkurat som ved mange andre lovbrudd, krever dette en aktiv politiinnsats i første omgang, sier han.

Ser til Romania

Etterforskningsleder Sindre Kleppe i Sør-Øst politidistrikt viser til politiet i Romania. Han sier de der i stor grad prioriterer å slå ned på hallikvirksomhet.

– De skjønner at hvis de tar hallikene, så forebygges de også menneskehandel. De har en stor offensiv på det, hvor de har skrudd opp straffene og hvor de også etterforsker sakene med tanke på inndragning, sier Kleppe.

Kleppe mener krigen i Ukraina gjør det spesielt viktig å prioritere etterforskning av hallik- og menneskehandelsaker. Menn som nå kjøper sex av ukrainske kvinner må tenke seg om, mener han.

– Ofte sitter kvinnene igjen med en liten sum av de pengene som kundene betaler. Mesteparten av pengene går til hallikene og bakmannsapparatet. Ved å kjøpe sex bidrar kundene til å opprettholde disse nettverkene, og til utnyttelse av kvinner i en sårbar situasjon.

BLANK SIDE

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

Ukrainske «Anna» måtte la datteren bli igjen i Romania da hun dro til Norge Nå kommer ukrainske leger, advokater og lærere for å selge sex på grunn av

Dagbladet
AVSLØRER
Dagbladet

FLYKTET:

Ukrainske «Anna» som Dagbladet møtte sentralt i Oslo, forteller at hun måtte flykte til Romania med datteren. Nå selger hun sex i Norge for å tjene penger. Utleieren av leiligheten sier selskapet har nulltoleranse for sexsalg. Illustrasjon:

for å forsørge familien – ved å selge kroppen sin.
krigen, ifølge svensk politimann.

«ANNA» FLYKKTET -SELGER SEX I NORGE

En bygård på Oslos vestkant: I den dunkle trappeoppgangen opp til andre etasje venter en kvinne på å få en pinkode til leiligheten hun har leid. Vi kaller henne «Anna».

Hun har på seg rosa tights og forsvinner nesten i den store, svarte boblejakka. Det svarte håret faller ned over øynene hennes som fylles av tårer når hun forteller at hun måtte flykte fra krigen i Ukraina sammen med sin unge datter.

– Datteren min er i Romania nå. Vi bor sammen der, sier hun.

«Anna» forteller at hun er i begynnelsen av 30-åra, men ser yngre ut. Hun snakker lavt, og stemmen gir svakt gjengklang i murveggene. Det er andre gang hun er i Norge som prostituert for å tjene penger. Kvinnen snakker med Dagbladet under løfte om anonymitet.

Når hun snakker om krigen i Ukraina, triller tårene ned kinnet hennes.

– Det er veldig vanskelig. Jeg vil leve i landet mitt. De dreper mennesker, barn.

Hun forteller at hun kom til Norge på egen hånd. Den første gangen hun kom til Norge reiste hun ved hjelp av et halliknettverk.

Dagbladet har den siste tida dokumentert at bakmenn styrer mange av de utenlandske prostituerte i Norge. Ti halliknettverk har Dagbladet funnet. Bakmennene omtales ofte som «agencies» – eller «byrå» på norsk.

– De fleste jentene jobber for byrå. Den første gangen i Norge jobbet jeg for et byrå. Det er ikke bra. Det er stress, sier «Anna», som forteller at de gjerne betjener 6–7 kunder om dagen.

Hun forteller at halliknettverket hun jobbet for er stengt. Nettverket hun skal ha vært en del av, etterforskes av Oslo-politiet i en av de største menneskehandel- og halliksakene Oslo-politiet noensinne har tatt i, drevet av bakmenn med forgreninger til hele Europa.

Det var svensk politi som først tipset om saken, da de så organiserte kriminelle sende hundrevis av østeuropeiske kvinner over grensa til Norge. Svensk politi gikk i 2021 inn i en tung etterforskning med kodenavnet «Operasjon Odessa», der en mann og en kvinne seinere ble dømt for grov hallikvirksomhet.

NYE UKRAINSKE KVINNER

Blant etterforskerne i saken var Simon Häggström – kriminalinspektør ved Prostitusjonsgruppen ved Norrmalmspolisen i sentrale Stockholm. Han forteller at «Anna» bare er en av mange ukrainske kvinner som nå kommer til Skandinavia for å selge kroppen sin på grunn av krigen.

– Vi treffer nye, ukrainske kvinner hver uke, sier Häggström til Dagbladet når vi møter ham i Oslo.

Tradisjonelt har kvinner som selger sex i Sverige vært fattige eller opplevd seksuelle overgrep, ifølge Häggström. Men med kvinnene som kommer fra Ukraina er det annerledes:

– Vi møter advokater, lærere, illustratører, leger. En ukrainsk kvinne vi møtte, jobbet før krigen som sosialsekretær for å hjelpe prostituerte kvinner. Nå er hun selv prosti-

→ FORTS. NESTE SIDE

NY SITUASJON:
Simon Häggström, kriminalinspektør ved Prostitusjonsgruppen ved Norrmalmspolisen i sentrale Stockholm, forteller at det kommer nye ukrainske kvinner som følge av krigen. Foto: Kristin Svorte

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

→ FORTS. FRA FORRIGE SIDE

tuert. Mange har menn i krigen og foreldre som ikke kan flykte fra Ukraina. Forsørgerbyrden faller på kvinnene.

Samtidig som kvinnene selger sex i Skandinavia, må de forholde seg til krigen hjemme.

– En kvinne fortalte at halvparten av vennene hennes var døde. Det går ikke an å forestille seg hvilket mørke de lever i, sier Haggström.

Han har jobbet med menneskehandel og prostitusjon i 15 år. De siste seks åra har han også skrevet krimbøker om temaet – to bøker er kommet på norsk. Haggström sier han begynte å skrive bøker om emnet fordi han mente det var for lite kunnskap. Nå jobber han 60 prosent av arbeidstida si som oppsøkende politi på gatene i Stockholm, og resten som forfatter.

– Det er lite kunnskap om dette i samfunnet, mange tror at prostituerte er kvinner på gata som går på heroin.

«KJAPPIS» FOR 500 KRONER

Det var i slutten av 2020 at Haggström og kollegene først begynte å se noen nye sexannonser dukke opp, alle med estiske rettingsnummere. Mange av kvinnene var ukrainske. Og de dumpet prisene – til bare 500 kroner for en «kjappis».

– Når noen tilbyr samleie for 500 kroner, er det en indikator på menneskehandel. Da vi begynte å spåne, så vi at det var en mann som kom og hentet penger omtrent en gang i måneden, sier Haggström om det som ble «Operasjon Odessa».

Dagbladet har tilgang til etterforskningsmaterialet i saken. En ukrainsk kvinne i begynnelsen av 20-åra, fortalte til etterforskerne hvordan hun solgte sex for første gang i Sverige. Ifølge etterforskningsdokumentene er hun oppvokst på barnehjem, og har ingen annen familie enn lillesøsteren som hun prøver å ta seg av hvis.

«Desperasjonen etter å samle inn penger for å forsørge seg selv og lillesøsteren, har fått henne til å begynne å selge sex (...) Kvinnen har vanskelig for å holde tårene tilbake når hun snakker om dette», skriver etterforskeren.

En annen 25 år gammel ukrainsk kvinne forteller til den svenske spaneren at familien hennes vet at hun selger sex, men de aksepterer det fordi familien har det veldig vanskelig. Ifølge dokumentene fra svensk politi, oppgir kvinnen at hun forsørger sin tre år gamle datter, mamma, pappa og to brødre.

Kvinnene oppgir at fattigdom er hovedårsaken til at de har valgt å selge sex. Politiet mener de fleste av kvinnene tilhører et nettverk der telefoner, annonser og boliger det selges sex fra, betjenes av bakfolk. Organiserede kriminelle. Som sendte kvinnene videre til Norge.

I juli ble en mann og en kvinne i Sverige dømt for grov hallikvirksomhet av minst 21 kvinner fra Øst-Europa, hovedsakelig Ukraina.

Sporene fra Sverige ledet til Norge – der Oslopolitiet nå etterforsker det de mener er et ukrainsk nettverk av bakmenn, med forgreninger til hele Europa. De slo til mot et bordell i en bygård midt i Oslo, der 200 østeuropeiske kvinner skal ha vært involvert i sexsalg.

– NESTEN ALLE HAR HALLIKER

Haggström forteller at nesten alle de ukrainske kvinnene som kommer til Skandinavia har halliker som står bak seg.

Halliknettverkene krever halvparten av det kvinnene tjener, ifølge Haggström. De styrer reisen og opptretter som såkalte «operatører», som svarer på telefoner og organiserer sexsalget for kvinnene.

– Det gjør at kvinnene ikke aner hvem som står på den andre siden av døra når det banker på. Halliknettverkene tar imot alt og alle.

Kvinnene tar ofte mellom fem til ti kunder om dagen, forteller Haggström. Og pengene bakmennene kan dra inn, er store:

– Hvis en kvinne har fem kjøpere daglig med en snittpris på 1 500 kroner, tjener hun 225 000 kroner i måneden, sier Haggström.

– La oss si at et nettverk har ti kvinner i Norge eller Sverige samtidig, så er det over to millioner kroner som dras inn i måneden.

Dessuten er risikoen for bakmennene lav, ifølge inspektøren, som sier strafferammene for hallikvirksomhet og menneskehandel er lavere enn ved for eksempel grov narkotikakriminalitet.

– Hvorfor ta risikoen på våpen og narkotika når det finnes så mye penger i sex? Risikoen for å bli tatt er mye lavere, og hvis du blir tatt er straffen mye mindre, sier Haggström.

– Hva vet vi om bakmennene?

– Vi vet ikke så mye, for det er vanskelig å få tak i dem. Men de sitter ofte i Moldova, Russland og Ukraina og

HENTER: En mann tar med en ung kvinne fra en togstasjon i Polen like etter krigens utbrudd. Dagbladet kjenner ikke til hvem mannen er, eller hans intensjoner. Foto: Rafal Wojczal

FAKTA

DETTE SIER LOVEN

- Å selge sex er lov i Norge, men forbudt å kjøpe.
- Hallikvirksomhet er kriminelt – å rekruttere til, organisere eller utnytte andres prostitusjon. Øvre strafferamme er seks års fengsel.
- Hvis det i tillegg er bruk av vold, trusler, forledelse eller misbruk av en persons sårbare situasjon, er det menneskehandel. Øvre strafferamme for grov menneskehandel er ti års fengsel.
- Øvre strafferamme for narkotika-smugling er 21 års fengsel, under særdeles skjerpene omstendigheter.

Kilde: Store norske leksikon

styrer virksomheten derfra. Det vi vet er at de er ubeskrevetlig velorganiserte.

Antallet menneskehandel-dommer er lave både i Norge og Sverige. Norge har flere ganger av blitt kritisert av Europarådets ekspertgruppe mot menneskehandel, Greta, fordi det er få dommer.

– KJEMPEREDDE

Å få kvinnene til å vitne i saker mot bakmennene, er svært vanskelig, forteller Haggström.

– De fleste vil ikke snakke. De er kjemperedde. Faktum er at etter rettssaken, står de der alene. De er redde for nettverket og hvordan de kan hevne seg.

Det kan like gjerne dreie seg om psykisk vold som fysisk vold. Haggström viser et skjermbilde fra en nettside, der en hallik har lagt ut en sexannonse av en kvinne, ved siden av et bilde av passet hennes. Dette sender hallikene også til jentenes familier, ifølge Haggström.

– Dette er kvinner fra land der de er dypt preget av kristen tro. Prostitusjon er utrolig skambelagt. At noen i deres nærhet får vite at de har solgt sex, ødelegger livene deres.

Politiinspektøren sier han stiller spørsmål om hvordan det er mulig at kriminelle nettverk får drive handel med kvinners kropp i fred.

Han mener det hadde sett annerledes ut hvis ofrene for forbrytelsene var blonde, svenske 18 år gamle jenter.

– Da hadde man sagt at «det er et gigantisk problem at unge jenter dras inn i kriminelle nettverk og halliker utnytter dem», sier Haggström, og legger til:

– Nå er kvinnene rumenske, ukrainske, eller russiske. De har ingen stemmer.

– SLIK ER LIVET

Tilbake i bygården midt i Oslo, forteller «Anna» at hun har vært i Norge i ti dager, men det har vært lite inntjening. Nettverket hun jobbet for er borte, men nå møter hun menn gjennom såkalte venner som hun har fått her. Hun skal være her noen dager til.

– Det er vanskelig.

Kvinnen forteller om datteren som er i et annet land, og tårene presser på.

– Beklager, dette må være vanskelig for deg.

– Det går greit. Slik er livet.

Mens hun snakker, skynder en mann i 30-åra, ikledd en rød allværsjakke, seg opp trappa i bygården. Mannen går inn i en leilighet der Dagbladet vet at det selges sex.

En liten halvtime seinere forsvinner han ut av bygården igjen. Han er ferdig.

Distriktsjef ved leilighetshotellet i Oslo der vi møtte «Anna», sier til Dagbladet at selskapet har nulltoleranse for sexsalg i deres leiligheter, at de samarbeider tett med politiet og gjennomfører utkastelse straks dersom det foregår kriminell aktivitet.

• Prosjektet «Sexarbeidernes skjulte verden» er støttet av Fritt Ord.

BLANK SIDE

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

SV reagerer sterkt på at så få halliksaker straffeforfølges i Norge. Partiet vil ha klare svar fra

Dagbladet har identifisert ti hallik-nettverk i Norge, og har i sin serie om dem dokumentert at halliksaker i liten grad straffeforfølges. Det skaper sterke reaksjoner i opposisjonen på Stortinget.

– Disse artiklene viser jo at det er et stort omfang av hallikvirksomhet, der sårbare mennesker i sårbare situasjoner må selge kroppen. De kommer inn i avhengighetsforhold til andre og er redd for represalier fra kriminelle nettverk, sier Andreas Sjalg Unneland (SV), medlem av Stortingets justiskomité.

Dagbladet har intervjuet politietterforskere innen menneskehandel, som sier at hallikvirksomhet øker risikoen for menneskehandel. Etterforskningsleder Sindre Kleppe i Sør-Øst politidistrikt sier om hallik-nettverkene at «det er synd at de får operere i fred.»

– Det som overrasker meg, er at politiet så åpent kan si at dette er enkle saker, men de må prioriteres. Da mener vi at justisministeren må tydelig på banen og si det, sier Unneland.

– Jeg utfordrer ministeren til å gi en redegjørelse for hvordan ministeren jobber med disse sakene, legger han til.

Skriftlig spørsmål

Denne uka har han sendt et skriftlig spørsmål til justisminister Emilie Enger Mehl (Sp). Spørsmålet lyder slik:

«Er arbeidet med halliksaker for politiet avhengig av ildsjeler og enkeltpersoners ønske om å etterforske dette, mer enn det er resultatet av overordnet styring og ledelse, og vil regjeringen iverksette tiltak for at politiet skal prioritere høyere arbeidet med halliksaker?»

Han viser punkt for punkt i grunnelsen til Dagbladets artikler.

Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl og hennes departement har fått oversendt de kritiske innspillene mot henne i denne saken. Departementet sier at Mehl vil komme tilbake til saken når hun besvarer spørsmålet skriftlig.

– Stort omfang

Unneland legger til:

– Det er veldig illustrerende at Sverige kan ha så mye høyere tall på domfellelser og jobber mer systematisk med å etterforske halliksaker. Det er også rart at hallikvirksomhet og menneskehandel blir sett på som to atskilte hendelser, når det henger så tett sammen.

Unneland mener at både NRK-dokumentaren om prostitusjon ved massasjeinstituttene og Dagbladets avsløringer tydelig viser at hallikvirksomhet har et stort omfang i Norge. Han understreker:

– Vi kan ikke sitte å se på dette, når det har så alvorlige konsekvenser for de menneskene det omfatter. Vi må gjøre noe. Disse

HALLIKSAKER PRIORITERES IKKE:**KREVER SVAR FRA JUSTIS-MINISTEREN**

FAKSIMILE: Dagbladet har identifisert ti hallik-nettverk i Norge, og har i sin serie om dem dokumentert at halliksaker i liten grad straffeforfølges. Det skaper sterke reaksjoner i opposisjonen på Stortinget.

miljøene må ikke vokse seg sterkere i Norge.

Press på Mehl

Høyres stortingsrepresentant Ingunn Foss i justiskomiteen sier følgende:

– Sakene Dagbladet har avdekket viser at det ikke gjøres nok på området for å bekjempe menneskehandel. Dette er svært alvorlig kriminalitet som fortjener økt politisk press og bedre verktøy.

Foss viser til at regjeringen Solberg i 2016 la fram en handlingsplan mot menneskehandel med en rekke tiltak.

– Vi utviklet metoder og verktøy for bedre samarbeid mellom relevante aktører nasjonalt og internasjonalt. Jeg er likevel overbevist om at vi på langt nær er i mål, og vi vil jobbe med regjeringen for å sette inn et kraftig støt, sier hun.

Foss mener at kompetanse til å identifisere ofre må finnes

hos alle instanser som kommer i kontakt med mulige ofre for menneskehandel.

– Jeg er motivert til å øke presset, men vi spør oss selv om justisministeren er det samme. Det er foreløpig lite som tyder på at Emilie Enger Mehl følger opp og utvikler nye tiltak og planverk. Kriminelle er hypermoderne og omstillingsdyktige. Det er viktig at regjeringen gjør det de kan for å ikke falle for langt etter, sier Foss, og legger til:

– Justisministeren har et stort ansvar her, og vi forutsetter at hun tar det ansvaret på alvor.

– Fælt

– Det er fælt å lese om kvinnene som opplever tvang, sier Venstres representant i justiskomiteen, Ingvild Wetrhus Thorsvik.

Hun påpeker at en del av dem som driver med sexarbeid, gjør det under tvang og dermed er utsatt for menneskehandel.

Thorsvik mener det er svært viktig å bekjempe dette. Og hun mener at sexkjøpsloven gjør kampen vanskeligere.

– Når markedet skyves inn i mørke bakgater blir det vanskeligere å oppdage og hjelpe mennesker med behov for hjelp. De som selger sex, er mer utsatt enn før 2009.

Sexkjøpsloven er kontroversiell i Norge, mens den er ukontroversiell i Sverige. I Sverige brukes sexkjøpsforbudet aktivt i kampen mot hallikvirksomhet og menneskehandel.

– I 2021 kritiserte statsadvokatembetet i Oslo politiet i Oslo for manglende etterforskning av tvangsarbeid og ensidig fokus på uttransportering. Norges innsats ble også nedgradert i USAs globale rapport om menneskehandel. Jeg tror det er på tide å tenke nytt når det kommer til hvordan vi møter kvinner som blitt utsatt for vold og menneskehandel og det håper jeg justisministeren vil være åpen for, understreker Thorsvik, og fortsetter:

– Et av de absolutt viktigste tiltakene for å hjelpe kvinner ut av menneskehandel er å gi dem muligheten for en anstendig jobb i det regulære arbeidsmarkedet.

Forsvarer regjeringen

Mens justisministeren i Ap-SV-regjeringen foreløpig er taus, forsvarer Senterpartiets Ivar B. Prestbakmo i justiskomiteen regjeringen:

– Senterpartiet og Arbeiderparti-regjeringen har siden den tok over i oktober 2021 styrket politiet med midler og flere stillinger, for blant annet å sette de i stand til å bekjempe den alvorlige organiserte kriminaliteten. Denne typen kriminalitet er en del av dette og svært viktig å bekjempe, sier han.

Prestbakmo viser til at menneskehandel skal prioriteres i alle politidistriktene, i tråd med signalene fra regjeringen.

– Saker som avdekkes, skal møtes med strenge straffer, sier Sp-representanten.

REPORTASJE**CAROLINE DREVELIN**

caroline.drefvelin@dagbladet.no

ØISTEIN NORUM MONSEN

onm@dagbladet.no

SIRI GEDDE-DAHL

sgd@dagbladet.no

OLA STRØMMAN

olast@dagbladet.no

VEGARD KRÜGER

vegard.kruger@db.no

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

justisministeren om dette. Også Høyre vil øke presset mot statsråden. **Hun er foreløpig taus.**

«JUSTISMINISTEREN HAR ET STORT ANSVAR HER, OG VI FORUTSETTER AT HUN TAR DET ANSVARET PÅ ALVOR.»

INGUNN FOSS,
stortingsrepresentant (H)

«JEG UTFORDRER MINISTEREN TIL Å GI EN REDEGJØRELSE FOR HVORDAN MINISTEREN JOBBER MED DISSE SAKENE.»

ANDREAS SJALG UNNELAND (SV),
medlem av Stortingets justiskomité

«NÅR MARKEDET SKYVES INN I MØRKE BAKGATER BLIR DET VANSKELIGERE Å OPPDAGE OG HJELPE MENNESKER MED BEHOV FOR HJELP.»

INGVILD WETRUS THORSVIK,
stortingsrepresentant (V)

FORELØPIG TAUS:
Justisminister Emilie Enger Mehl (Sp) må nå redegjøre for hva hun gjør for å ta knekken på hallik-nettverk. SV har stilt skriftlig spørsmål.
Foto: Lars Eivind Bones

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

SLIK LOKKES KVINNER TIL SEXSALG I NORGE

PROFILBILDE: Dagbladet kontaktet den russiske nettsiden med en profil som vi kalte Oleksandra. Bildet i profilen hennes er konstruert av et annet foto.

Internasjonale bakfolk rekrutterer østeuropeiske kvinner til prostitusjon i Norge, kan Dagbladet avsløre. Bakfolkene lokker med sexturer fra by til by – mot at de får halvparten av pengene kvinnene tjener.

Hei, jeg er interessert i den averterte eskorteturen til Norge. Kan du gi meg mer detaljer?

Dagbladet har bedt en ukrainsk kvinne om å utgi seg for å være «Oleksandra», en 20 år gammel ukrainsk kvinne som aldri har vært i utlandet. Nå skriver hun en WhatsApp-melding, på oppdrag fra Dagbladet.

Meldingen går til kontaktpersonen i et såkalt eskortebyrå – som averterer etter kvinner som vil selge sex i Norge.

Fem minutter etter at Oleksandra har skrevet en melding, kommer svar fra personen, som har et russisk retningsnummer:

– Hei, hva heter du, hvor gammel er du, og når vil du dra på tur?

TAR HALVPARTEN AV PENGENE

Ti hallik-nettverk styrer utenlandske kvinner som prostituerer seg i hele Norge, har Dagbladet tidligere avslørt.

Nå kan vi vise hvordan bakfolk åpenlyst rekrutterer østeuropeiske kvinner til prostitusjon i Norge.

Dagbladet har via Oleksandra vært i direkte kontakt med tre nettverk, eller eskortebyråer. Å selge sex er lov i Norge, men hallikvirksomhet er straffbart med inntil seks års fengsel. Politiet advarer om at å være del av organiserte halliknettverk, gjør kvinner sårbare for tvang og menneskehandel.

Alle tre byråer bekrefter overfor Oleksandra at de kan sende henne til Norge – mot at de får halvparten av inntektene.

To av byråene svarte seinere ikke på Dagbladets henvendelser. Det tredje benektet at det dreide seg om prostitusjon, men svarte ikke på oppfølgingsspørsmål.

Alle byråene profilerer Norge som et rikt land, med store penger for fattige østeuropeere.

«Norge er et land med fjorder, en unik natur og det nordlige skandinaviske landet er kjent for sin høye økonomiske posisjon», skriver bakfolkene på nettsida

der vi fant personens nummer. Nettsida har et russisk domenenavn.

– RIKE NORSKE MENN

Bakfolkene averterer etter kvinner til «luksus eskorte turer» i Norge, samt Dubai, Israel, Italia, Frankrike, Luxemburg, Tyskland, Sverige, Danmark, Nederland, Belgia, Hellas, Kypros, Serbia, Egypt, Jordan og Saudi-Arabia.

De norske kundene er ifølge nettsida «attraktive rike og innflytelsesrike menn i alderen 25–50 år».

– Det er veldig gode betingelser, skriver kontaktpersonen til Oleksandra.

Gjennomsnittlig er det fem til sju kunder daglig, skriver vedkommende. Betalingen deles 50/50, opplyser personen. Oleksandra vil tjene mellom 10 000 og 50 000 euro per tur – altså mellom 100 000 kroner og 500 000 kroner, skriver personen.

Det går også fram at det hele er høyst organisert:

– Betaling skjer når du møter en klient før jobb. Du overfører byråprovisjonen på forespørsel fra leder. Det er kort som kjøpes og utbetales, lederen vil gi info når du begynner å jobbe. Alt er enkelt, skriver personen.

Oleksandra, som har oppgitt at hun er 20 år og aldri har vært utenfor Ukraina, spør om hun kan reise sammen med noen andre.

– Nei, jentene reiser en og en, svarer personen. Dagbladet har i ettertid gjentatte ganger forsøkt å kontakte byrået som journalist, uten å få svar.

RUSSISKTALLENDE KVINNE

«Vi har en stor organisasjon – 18 års arbeid i Moskva», står det på en nettannonse for et annet byrå.

Bakfolkene rekrutterer ifølge annonsene også

kvinner til prostitusjon i Moskva, Dubai, Kypros, Hellas, Tyrkia og Thailand. I Norge tilbyr de en skikkelig rundreise, ifølge annonsen, som vi finner på et de ukrainske nettsidene på en internasjonal jobb-rekrutteringsside:

«Arbeid i hovedstaden Oslo og andre store byer #Tromsø #Drammen, #Stavanger #Kristiansand #Bodø #Lillestrøm #Hokksund #Ålesund #Trondheim» står det i annonsen.

Nummeret Oleksandra kontakter på WhatsApp, er egyptisk.

Men så kommer et svar – en tale-melding fra en kvinne som snakker russisk.

– Hallo. Fortell meg, vær så snill, du har et asiatick utseende, er det riktig? Er dette ditt avatarbilde? sier kvinnen om Oleksandras profilbilde, som er et konstruert bilde av en mørkhåret ung jente. Kvinnen fortsetter:

– Når det gjelder Norge kan vi selvfølgelig sende deg i flere uker, generelt tar en tur til Europa fra to uker. Det vil si at minimumsoppholdet i byrået er to uker. Hvis du ønsker å bli lenger, kan du det, men ikke mindre enn to

uker, sier den russisktalende kvinnen.

Så sender kvinnen betingelsene på melding. Bakfolkene tilbyr turer til flere norske byer – men likevel ikke Oslo, skriver den russisktalende kvinnen: «Norge (Ålesund, Trondheim, Tromsø, Moss og andre, bortsett fra Oslo)».

Inntekten skal deles likt mellom kvinnen som selger sex og bakfolkene, står det: «50/50 inntekt, bolig, flytting».

SELGE SEX 24/7

For å selge kroppen sin i en time, kan Oleksandra ta mellom 200 eller 300 euro – som da deles med bakfolkene. Gjennomfører hun blowjob uten kondom, får hun 50 euro ekstra til seg selv.

LOVER LUKSUS: Bakfolk lokker kvinner til å selge sex i Norge på denne russiske nettsida, som er oversatt til norsk med Google. Foto: Øistein Monsen

SEXARBEIDERNES SKJULTE VERDEN

KONTAKTET BAKFOLKENE: På oppdrag fra Dagbladet har en ukrainsk kvinne utgitt seg for å være Oleksandra i kontakt med eskortebyråene. Kvinnen ønsker å være anonym i denne sammenhengen. Foto: Vegard Krüger

FAKTA

ETISKE VURDERINGER

- I artikkelen har Dagbladet bedt en ukrainsk kvinne utgi seg for å være 20-årige Oleksandra.
- I pressens etiske retningslinjer, Vær Varsom-plakaten, står det at «skjult kamera/mikrofon eller falsk identitet skal bare brukes i unntakstilfeller. Forutsetningen må være at dette er eneste mulighet til å avdekke forhold av vesentlig samfunnsmessig betydning.»
- Dagbladet mener at å avdekke hvordan bakfolk rekrutterer til prostitusjon er av vesentlig samfunnsmessig betydning. Byråene har i ettertid blitt kontaktet gjentatte ganger av oss som journalister, bare ett har svart.

DAGBLADET AVSLØRER

Dagbladet har undersøkt hvordan det norske prostitusjonsmarkedet er organisert – og hvor godt rustet Norge er til å stoppe utnyttelse.

Vi har over tre måneder lastet ned annonser fra det største nettstedet for sex-annonser i Norge. Resultatet ble over 21 000 annonser, hvorav nesten 3700 unike.

Gjennom analyser av datasettet kan vi dokumentere 10 kriminelle nettverk som organiserer kvinner, ofte øst-europeiske, som selger sex i hele Norge.

Nettverkene vi har identifisert er bare en del av det norske sex-markedet.

Undersøkelsen viser blant annet at organiseringen av utenlandske kvinner i det norske sex-markedet er omfattende, og at kriminelle nettverk stjeler id-en til uvitende nordmenn og misbruker i sex-annonser.

MØTER KVINNENE: Tove Møller er fagansvarlig for menneskehandel i Sør-Øst politidistrikt. Foto: Kristin Svorte

SELGER INN NORGE: Den russisk-språklige nettsiden (oversatt med Google) vil ha kvinner til å være eskorter i Norge. Å være eskorte er et annet ord som brukes om å være prostituert. Foto: Skjermdump

→ Og byrået legger opp til at hun kan selge kroppen sin døgnet rundt, hver dag: «Gjennomsnittlig inntekt fra 1000 euro per dag. Du kan tjene mer hvis du jobber 24/7».

Bakfolkene lover en russisktalende «operatør» som er i kontakt med eskorten 24 timer i døgnet, hele uka mens hun er i Norge, ifølge annonsene. Dette gjentar kvinnen i sin melding til Oleksandra.

– Operatører er russisktalende og alltid tilgjengelige, vi løser eventuelle problemer, vi garanterer en god holdning og sikkerhet, skriver kvinnen til slutt.

– MERKELIGE SPØRSMÅL

Men når Oleksandra spør om hvor mange sexkunder hun skal betjene om dagen, blir kvinnen tilsynelatende irritert.

– Vel, jeg vil ikke fortelle deg det, skriver kvinnen, før hun sender en ny talemelding på WhatsApp.

«Hei igjen, vel, se, du har så merkelige spørsmål, hvor mange kunder vil du ha per dag ... Jeg aner ikke hvor gammel du er, hvordan du ser ut, vil du at jeg bare skal svare deg tilfeldig? vel, 15 ... men seriøst: først sender du meg en profil, et bilde uten retusjering, uten behandling, samt profesjonelle bilder (portefølje) for jobb. Og så snakker vi om mengden og så videre.»

Hun sender en liste over personlige detaljer og seksuelle tjenester som Oleksandra skal svare ja eller nei på:

«Navn, alder, høyde, vekt, bryststørrelse, øyefarge, engelsknivå, kyssing på leppene med tunga, blowjob uten kondom, cum i munnen, cum i ansiktet, svelge, deepthroat ekte, arbeid med mannlig/kvinnelig par, arbeid med mannlig/mannlig par, slikke klientens rumpe, fingeren i baken til eskorten, fingeren i baken til klienten, tisse på klienten, tisse på modellen, anal, sprute, foto- og videoopptak (med eller uten maske), jobb med vibrator, dildo – har du med deg? tatovering, piercing? hvor? Underkastelse / dominans».

Kvinnen har seinere ikke besvart gjentatte henvendelser fra Dagbladet der vi har presentert oss som journalister. En representant for nettsida der vi finner rekrutteringsannonsene, svarer følgende til Dagbladet:

– Vårt firma er ikke ansvarlig for annonser på nettstedet i henhold til brukerens vilkår. Alle lovbrudd angår bare arbeidsgiver (annonsøren, red.anm.).

SLANKE 18-ÅRINGER

«Vi ser etter slanke 18–20 år gamle kvinner som vet hvordan de skal oppføre seg og vil tjene store penger», står det i en annen annonse for turer i Europa, Belgia og Norge.

Denne gangen er kontaktnummeret litauisk. På profildene på WhatsApp framstår kontaktpersonen som en glamorøs blond kvinne, et bilde viser en kvinne med diamantring og luksusklokke bak rattet på en Mercedes.

– Jeg er interessert i en tur til Norge. Kan du sende mer detaljer? Skriver Oleksandra.

– God kveld! I Norge er en time 200 euro, svarer kvinnen.

Hun henviser til en Telegramkonto der det blant annet framgår at «incall» er 200 euro. Incall er et uttrykk som brukes om sexsalg der kunden kommer til den prostituerte. Det står også at inntekten deles 50/50, og at de organiserer turer til mange europeiske land.

– Jeg velger et lønnsomt land i forhold til din type, så du kan tjene gode penger, skriver kvinnen.

Når Dagbladet kontakter henne som journalist, skriver hun derimot at byrået hennes ikke driver med prostitusjon, men ser etter ansatte som skal jobbe som «vertinner på karaoke modellfester og dating».

Hun mener artikkelen dreier seg om «bakvasking»:

– Du anklager meg for prostitusjon? Jeg lurer på hva artikkelen er basert på? Hvor er beviset, korrespondansen, stemmen, pengeoverføringene? Vet du at jeg kan saksøke deg for ærekrenkelse? skriver kvinnen og fortsetter:

– Hvis du skriver en slik anklage til meg igjen, vil jeg gå til en advokat og skrive et brev om ærekrenkelse. Du har mistet all frykt og tilstrekkelighet, skriver hun.

Kort tid seinere sletter hun meldingene, og svarer ikke på oppfølgingsspørsmål.

LUKSUS I BERGEN

En annen russiskspråklig nettside, understreker at fattige kvinner kan bli rike i Norge:

«Eskorte i Norge er en av de best betalte turene. Og dette er ikke overraskende, fordi dette landet er kjent for sine fantastiske inntekter. Og med et gjennomsnitt på € 10 000 kommer per måned, så er dette nok til å kjøpe en ny ønsket bil, leilighet eller betale for utdan-

ning i europeiske land for barna dine», står det på nettsida på russisk.

Disse bakfolkene har drevet på siden begynnelsen av 2000-tallet og organiserer eskorter over hele verden, ifølge nettsida.

«Norge er et land fra et eventyr, vakker natur, ren luft, mye fritid til reise og rekreasjon. Hva mer trenger du for å jobbe som eskorte?» skriver de på nettsida.

De reklamerer med luksuriøse bilder fra et hotell sentralt i Bergen- Scandic Hotel Norge. Det reagerer hotelldirektøren sterkt på:

– Vi ser alvorlig på at noen har stjålet bilder fra nettsida vår for å promotere en slik virksomhet. Vi vil følge opp saken videre, sier hotelldirektør Lise Solheim til Dagbladet.

Nettsida har ikke noe nummer å kontakte – bare et kontaktskjema, der de ikke svarer Dagbladets henvendelser.

– REDDE KVINNER

«Eskorte-turene» framstilles som glamorøse av byråene. Men virkeligheten for kvinnene som jobber for de organiserte halliknettverkene kan være en helt annen.

Tove Møller, fagansvarlig for menneskehandel i Sør-Øst politidistrikt, har sagt følgende til Dagbladet om nettverk politiet har etterforsket:

– En kvinne, i det vi mener var et ukrainsk nettverk, var forespeilet å være i en leilighet i et visst antall uker. Men hun måtte tjene en viss sum før hun fikk dra. Hun hadde ti til tretten kunder om dagen, har Møller uttalt til Dagbladet.

Og selv om det skal være 50/50 deling av inntektene, sitter kvinnene likevel ofte ikke igjen med halvparten, ifølge Møller.

– De må ofte betale mer til husleie og annet. De kan ikke velge kunder selv. Når kundene dukker opp, aner de ikke hva kundene har bestilt, eller for hvor lenge de skal være der. Kvinnene kan bli satt i situasjoner de ikke vil, som at kundene kan få sex uten kondom, sier Møller. Hun beskriver nettverkene som tilrettelegger for sexsalg som tøffe og harde. De truer blant annet om å dele bilder fra sexannonsene eller skade kvinnenes familier.

– Det er vanskelig å få det hele bildet av jentene, fordi de er så redde, sier Møller.